

פרק י"ד : גמלאות - הוראות כלליות [ז']

סימן א' : תביעות

296. מועד לתביעת גמלת כסף והתקופה שבעדה תשולם:

[128]

(א)² כל תביעה לגמלת כסף תוגש למוסד תוך שנים עשר חודשים מהיום שבו נוצרה עילת התביעה.

(ב)³

(1) הוגשה התביעה אחרי המועד האמור בסעיף קטן (א), וקבע המוסד כי התובע זכאי לגמלה בעד תקופה שקדמה להגשת התביעה, תשולם לו הגמלה שהוא זכאי לה, ובלבד שלא תשולם גמלה בעד תקופה העולה על 12 חודשים שקדמו בתכוף לפני החודש שבו הוגשה התביעה כאמור; היתה התביעה שהוגשה כאמור, למענק או לגמלה אחרת שאינה משתלמת בעד תקופה מסוימת, ישולמו המענק או הגמלה האמורים, בתנאי שבחודש שבו הוגשה התביעה למוסד טרם חלפו 18 חודשים מהחודש שבו נוצרו התנאים המזכים בגמלה.

(2)⁴ על אף האמור בפסקה (1), לעניין קצבת אזרח ותיק - לא תשולם גמלה בעד תקופה העולה על 48 חודשים שקדמו בתכוף לפני החודש שבו הוגשה התביעה, ומתוך אותה תקופה לא תשולם קצבת אזרח ותיק שהזכאות לה מותנית בהכנסת המבוטח לפי הוראות סעיף 245, ככל שהוא זכאי לה, בעד תקופה העולה על 12 חודשים.

(ב1)⁵. (בוטל).

(ג)⁶ לענין סעיף זה, יראו את המועד הנקוב לצד כל אחת מהגמלאות המפורטות להלן, כמועד שבו הוגשה התביעה לאותה גמלה:

(1)⁷ בוטל;

¹ סי' 296 (כותרת) - בת' 19, ת"ת 1.6.98, נוספה הסייפא "והתקופה שבעדה תשולם".

² סי' 296(א) - בת' 19, ת"ת 1.6.98 - ר' הערות מבוא, סומן סעיף 296 המקורי כ-296(א), אחרי "לגמלת כסף תוגש" בא "למוסד" וכן נמחקה הסייפא "אולם רשאי המוסד ליתן גמלה, כולה או מקצתה, אף אם נתבעה אחרי המועד האמור".

³ סי' 296(ב) - נוסף בת' 19, ת"ת 1.6.98, בנוסח דלעיל, ר' הערות מבוא לת' 19. בת' 60, ת"ת 1.1.03, במקום "העולה על 48 חודשים" בא "העולה על 12 חודשים" ובמקום "טרם חלפו 48 חודשים" בא "טרם חלפו 18 חודשים". ר' הערות מבוא לת' 60.

⁴ סי' 296(ב2) - נוסף בת' 133, ת"ת 1.2.12, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על תביעה שהוגשה במהלך 48 החודשים שקדמו ליום התחילה או לאחריו. בת' 133, ת"ת 1.2.12 סעיף קטן (ב) סומן כ-(ב1).

⁵ סי' 296(ב1) - נוסף בת' 60, ת"ת 1.1.03, בנוסח הבא: בת' 192, ת"ת 27.8.17 הוחלף בשני מקומות הביטוי "קצבת זקנה" בביטוי "קצבת אזרח ותיק".

⁶ "על אף הוראות סעיף קטן (ב), נרשם ילד במרשם האוכלוסין, לפי חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965, לאחר שחלפו 30 ימים מיום לידתו, לא תשולם בעדו קצבה לפי פרק ד' בעד תקופה העולה על 3 חודשים שקדמו בתכוף לפני החודש שבו הוגשה התביעה".

⁷ ר' הערות מבוא לת' 60. בת' 207, ת"ת 1.7.18 בוטל ס"ק זה. הוראות התחילה והתחולה קובעות כי הביטול יחול על מבוטח כהגדרתו בסעיף 65 לחוק שהתקיימו בו תנאי הזכאות לקצבת ילדים לפי הוראות סימן ב' לפרק ד' לחוק מיום התחילה ואילך.

⁸ סי' 296(ג) - נוסף בת' 19, ת"ת 1.6.98, בנוסח דלעיל, ר' הערות מבוא לת' 19.

⁹ סי' 296(ג1) - בת' 91, ת"ת 23.1.07, נמחקה הפסקה שנוסחה היה: "במענק לימודים לשנת לימודים פלונית, המשתלם לפי סעיף 74 - ה-1 באוגוסט שבתכוף לפני שנת הלימודים שבתחילתה זכאי ההורה היחיד למענק". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול לגבי מענק לימודים המשתלם בעד שנת הלימודים התשס"ח ואילך.

- (2) במענק לאלמנה ולאלמן לפי סעיף 133(א) או 255(א) -ה-1 בחודש שלאחר הפסקת תשלום הקצבה ;
- (3) במענק לאלמנה ולאלמן לפי סעיפים 135(א) ו-255(ב) ו-1(ג) -ה-1 בחודש שלאחר החודש שבו חזרו ונישאו או ה-1 בחודש שבתכוף לאחר תום שנתיים מיום הנישואין מחדש, לפי הענין ;
- (4) במענק ליתום לפי סעיפים 143 או 254 -ה-1 בחודש שבו הגיע הילד - לגיל 13 לבן, ולגיל 12 לבת ;
- (5) במענק פטירה לפי סעיף 310 -ה-1 בחודש שבו אירעה הפטירה ;
- (6) בתגמול לפי פרק י"ב -ה-1 בחודש שלאחר החודש שבו חל שירות המילואים.

297. הגשת תביעות*

[129]

השר יקבע הוראות בדבר הגשת תביעה לגמלה ודרכי הוכחתה.

297א. גמלה בתוספת הפרשי הצמדה*

(א) בסעיף זה -

"חודש לתשלום" - אחד מאלה, לפי הענין :

- (1) בגמלה המשתלמת בעד תקופת מסוימת - החודש שבעדו או שבעד חלק ממנו משולמת הגמלה ;
 - (2) במענק או בגמלה אחרת שאינה משולמת בעד תקופה מסוימת - החודש שבו נוצרו התנאים המזכים בגמלה ;
 - (3) בגמלה המשולמת לפי פרק ח' - החודש שבו הוגשה התביעה למוסד ;
- "מועד תשלום" - החודש שבו משולמת הגמלה.
- (ב) גמלה, המשולמת במועד תשלום שחל לאחר שחלף חודש קלנדרי מלא מהחודש לתשלום, תעודכן בשיעור שבו עלה המדד שפורסם לאחרונה לפני מועד התשלום, לעומת המדד שפורסם בחודש לתשלום.
- (ג) חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, לא יחול על גמלה המשולמת לפי חוק זה.

297ב. ניכוי מקדמה או תשלום אחר¹⁰

משולמת גמלה, ולפני תשלומה שולמו על חשבון אותה גמלה מקדמה או תשלום אחר שיש לנכות מהגמלה (בסעיף זה - מקדמה), תנוכה המקדמה, אם חלף חודש קלנדרי מלא מהחודש שבו שולמה המקדמה, כשהיא מעודכנת בשיעור שבו עלה המדד שפורסם לאחרונה לפני החודש שבו מבוצע הניכוי לעומת המדד שפורסם לאחרונה בחודש שבו שולמה המקדמה, ולגבי ניכוי לפי סעיף 114 - לעומת המדד שפורסם לאחרונה בחודש שבו נעשה הנכה זכאי לקצבה.

⁸ ס' 297 - ר' תקנות הביטוח הלאומי (הגשת תביעה לגמלה ואופן תשלומה), התשנ"ח-1998.

⁹ ס' 297א - נוסף בת' 19, ת"ת 1.6.98, בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 19.

¹⁰ ס' 297ב - נוסף בת' 19, ת"ת 1.6.98, בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 19.

בת' 74, ת"ת 1.8.04, במקום "לפני החודש שבו שולמה המקדמה" בא "בחודש שבו שולמה המקדמה" ובמקום "לפני החודש שבו נעשה" בא "בחודש שבו נעשה". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על ניכוי המבוצע ביום התחילה או לאחריו.

298. החלטת המוסד בתביעות

[130]

- (א) כל תביעה לגמלה שהוגשה למוסד תתברר בידי עובד המוסד שהסמיכה לכך המינהלה (להלן - פקיד תביעות), והוא יחליט אם תינתן הגמלה ובאיזו מידה תינתן.
- (א1)¹¹ השר יקבע, באישור ועדת העבודה והרווחה והבריאות של הכנסת, כללים והוראות לענין משך הזמן המרבי שבו על פקיד תביעות להחליט, בתביעה לדמי פגיעה כמשמעותם בסעיף 92.
- (ב) המוסד יקבע בהוראות לעובדיו באילו ענינים יחליט פקיד תביעות על דעת עצמו ובאילו יזדקק לאישור הממונים עליו.

299. ועדת תביעות

[131]

- ליד כל סניף של המוסד תוקם ועדת תביעות אשר לחוות דעתה רשאי פקיד תביעות להביא כל תביעה, וחייב הוא להביא כל תביעה שהחליט בה אם דרש זאת התובע.

300. הרכב ועדת התביעות

[133]

- (א) המועצה תמנה את חברי ועדת התביעות.
- (ב) ועדת התביעות תפעל בשלושה, אולם אם נעדר אחד מהם לא תיפגע מכך כשרות פעולותיה.
- (ג) מנהל סניף המוסד שלידו הוקמה ועדת תביעות יקבע את התור שלפיו יכהנו חברי ועדת התביעות.

301. בדיקות רפואיות

[134]

- (א) השר רשאי לקבוע הוראות בדבר בדיקות רפואיות של אדם התובע גמלה, או של אדם שמכוחו או בקשר אליו נתבעת או משתלמת גמלה, וכן בדבר דינו של מי שלא קיים חובה שהוטלה עליו לפי סעיף זה.
- (ב) הוצאות בדיקה רפואית לפי סעיף זה יחולו על המוסד.

302. תשלום מקדמות

[134א]

- (א) השר, באישור ועדת העבודה והרווחה, רשאי לקבוע הוראות, לרבות מבחנים וכללים, בדבר תשלום מקדמות -
- (1) לתובע גמלה, אם לכאורה הוא זכאי לה, אך טרם הושלמו כל הליכי הטיפול בתביעתו;
- (2) לזכאי לגמלה.

¹¹ ס' 298(א1) - נוסף בת' 51, ת"ת 1.8.02, בנוסח דלעיל.

(3)¹² לתובע גמלה לפי פרק ה', אם הוכח להנחת דעתו של פקיד התביעות כי אירעה לו פגיעה בעבודה.

(ב) המקבל תשלום לפי הוראות סעיף קטן (א), בין שלא היתה קיימת זכאות לגמלה, כולה או חלקה, בעת התשלום ובין שהזכאות לגמלה פקעה לאחר מכן, חייב להחזיר למוסד, לפי דרישתו, את התשלום שאינו זכאי לו, ורשאי המוסד לקזז תשלום זה כנגד גמלה המגיעה לו.

סימן ב': ייעוד הגמלה

303. מניעת העברת זכות לגמלה

[135]

(א) זכות לגמלת כסף אינה ניתנת להעברה, לערבות או לעיקול בכל דרך שהיא אלא לשם תשלום מזונות המגיעים מהזכאי לגמלה לפי פסק דין של בית משפט או של בית דין מוסמך.

(ב)¹³ הוראת סעיף קטן (א) תחול גם על גמלת כסף ששולמה באמצעות בנק או החברה הבת כהגדרתה בחוק הדואר, התשמ"ו-1986 (בסעיף זה - החברה הבת), במשך שלושים ימים מיום ששולמה; ואולם רשאי הבנק או החברה הבת, לפי הענין, לנכות מהגמלה כל סכום שנתנו לזכאי לגמלה על חשבון הגמלה.

(ג) זכות לגמלת כסף לפי חוק זה אינה עוברת בירושה.

304. מינוי מקבל גמלה

[136]

(א) נוכח המוסד כי הזכאי לגמלה או האדם שלידי צריכה הגמלה להינתן אינו יכול לגבותה, או כי מתן הגמלה לידי כל אחד מאלה אינו לטובת הזכאי או לטובת האדם שבשבילו היא ניתנת, רשאי המוסד למנות את מי שבהחזקתו או שבהשגחתו נמצא הזכאי או אדם אחר, בתנאים שקבע המוסד, כמקבל הגמלה, ולשלם לו את הגמלה, כולה או חלקה, והכל בתנאים שייראו למוסד; החלטה לגבי מינוי מקבל גמלה שאינו הורה או ילד של הזכאי טעונה התייעצות עם פקיד שיקום שהמוסד הסמיכו לכך.

(ב) לא ימונה אדם כמקבל גמלה לפי סעיף קטן (א) אלא אם כן -

(1) נמסרה הודעה על כך 15 ימים מראש לזכאי לגמלה, ואם הגמלה שולמה כבר לאדם אחר שמונה לפני כן כמקבל גמלה - גם לאותו אדם, ולאדם שבדעת המוסד למנותו כמקבל הגמלה;

(2) האדם שבדעת המוסד למנותו הודיע למוסד כי הוא מסכים למינוי.

(ג) שולמה גמלה למי שמונה לפי סעיף זה כמקבל הגמלה, יראו את התשלום כתשלום לזכאי.

¹² ס' 302(א)(3) - נוסף בת' 51, ת"ת 1.8.02, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על פגיעה בעבודה שאירעה ביום התחילה ולאחריו.

¹³ ס' 303(ב) - בת' 67, ת"ת - ביום שיקבעו שר האוצר ושר התקשורת בצו, ברישא במקום "בנק הדואר" בא "החברה כהגדרתה בחוק הדואר, התשמ"ו-1986, בנותנה שירותים לפי סעיף 88א' לאותו חוק (בסעיף זה - חברת הדואר)" וכן בסיפא במקום "בנק הדואר" בא "חברת הדואר".

בת' 140, ת"ת 31.7.13 במקום "החברה" בא "החברה הבת", המילים "בנותנה שירותים לפי סעיף 88א' לאותו חוק" נמחקו ובכל מקום במקום "חברת הדואר" בא "החברה הבת".

[136א]

זכאי אדם לתוספת תלויים בעד בן זוגו, רשאי המוסד לשלם את התוספת במישרין לבן הזוג, אם בן הזוג ביקש זאת ולתקופה שביקש.

306. תשלום לקיבוץ שיתופי או לקיבוץ מתחדש¹⁴

[136ב]

(א)¹⁵ היה הזכאי לגמלה, או האדם שבעדו היא משתלמת, חבר קיבוץ שיתופי או קיבוץ מתחדש, תשולם הגמלה, לפי בקשתו, לידי מזכירות הקיבוץ השיתופי או הקיבוץ המתחדש, לפי הענין.

(ב)¹⁶ הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם לגבי הורה או ילד של חבר שנפטר, אם ההורה או הילד מתגוררים בקיבוץ השיתופי או בקיבוץ המתחדש, או אם כל החזקתם היא על חשבון הקיבוץ השיתופי או הקיבוץ המתחדש, אף אם אינם מתגוררים שם.

306א. תשלום לאומן¹⁷

(א) השתלמה גמלת ילד נכה לפי סימן ו' לפרק ט', בעד ילד נכה שהושם באומנה, בסמוך לפני השמתו באומנה, יודיע המפקח הארצי על האומנה או מי מטעמו למוסד על השמתו של הילד באומנה, והגמלה לפי אותו סימן תשולם לאומן של הילד החל ב־1 בחודש שלאחר קבלת ההודעה כאמור על ידי המוסד, בעד התקופה שבה הילד הושם אצלו באומנה.

(ב)

(1) לא השתלמה גמלת ילד נכה לפי סימן ו' לפרק ט' בעד ילד נכה, בסמוך לפני השמתו באומנה, רשאי האומן שהילד הושם אצלו באומנה להגיש, בהתאם להוראות חוק אומנה לילדים, התשע"ו-2016, תביעה לגמלת ילד נכה.

(2) הגיש אומן תביעה כאמור בפסקה (1), תשולם לו הגמלה בעד התקופה שבה הילד הושם אצלו באומנה, שתחילתה ב־1 בחודש שבו הילד הושם אצלו כאמור, ובלבד שבמועד הגשת התביעה לגמלה חלף חודש לפחות מהמועד שבו הילד הושם אצלו באומנה.

(ג) תשלום גמלת ילד נכה לאומן לפי הוראות סעיף זה יסתיים ב־1 בחודש שלאחר המועד שבו הסתיימה האומנה לילד שהושם אצל האומן.

(ד) היו במשפחת אומנה שני ילדים נכים או יותר שמשתלמת בעדם גמלת ילד נכה לפי סימן ו' לפרק ט', תשולם לאומן בעד כל ילד כאמור גמלה בשיעור העולה בחמישים אחוזים על השיעור הקבוע לפי סעיף 222.

(ה) בסעיף זה -

"אומן", "המפקח הארצי על האומנה" ו"משפחת אומנה" - כהגדרתם בחוק אומנה לילדים, התשע"ו-2016;

"ילד נכה" - כהגדרתו בסעיף 221.

¹⁴ ס' 306 - בת' 186, ת"ת 1.7.17 הוחלפה כותרת השוליים. הכותרת הקודמת היתה: "תשלום לקיבוץ או למושב שיתופי"

¹⁵ ס' 306(א) - בת' 186, ת"ת 1.7.17, הוחלפו בשני מקומות ההתייחסויות לקיבוץ או מושב שיתופי - בהתייחסויות לקיבוץ שיתופי או קיבוץ מתחדש.

¹⁶ ס' 306(ב) - בת' 186, ת"ת 1.7.17, הוחלפו בשני מקומות ההתייחסויות לקיבוץ או מושב שיתופי - בהתייחסויות לקיבוץ שיתופי או קיבוץ מתחדש.

¹⁷ ס' 306א - נוסף בת' 243, ת"ת 20.5.24. עוד נקבע (ס' 5(ב) לתיקון) כי גמלת ילד נכה לפי סימן ו' לחוק תשולם לאומן כאמור בסעיף 306א לחוק בעד התקופה שמיום התחילה האמור ואילך.

307. חלוקת קצבה של זכאי הנמצא במוסד

[137]

(א)¹⁸ נמצא זכאי לקצבה במוסד, וגוף ציבורי שהשר קבע בצו נושא ביותר ממחצית הוצאות החזקתו בו, תשולם הקצבה בחלקה לזכאי ובחלקה לגוף הציבורי; היו לזכאי תלויים שהם תושבי ישראל, ישולם להם חלק מהקצבה.

(ב) השר, באישור ועדת העבודה והרווחה, יקבע כללים ותנאים לחלוקת הקצבאות, לרבות שיעורי חלוקת הקצבאות לסוגיהן, ובלבד שלזכאי לקצבה ישולם חלק ממנה שאינו נמוך מסכום השווה ל-20% מקצבת יחיד מלאה כמשמעותה בסעיף 200.

(ג) השר רשאי להחיל בתקנות את ההוראות בדבר חלוקת הקצבאות שקבע לפי סעיף קטן (ב), כולן או חלקן, בשינויים ובתנאים שקבע, גם על זכאי לקצבה הנמצא במוסד על פי הפניה של משרד ממשלתי.

(ד)¹⁹ הוראות סעיף זה לא יחולו על הקצבה המשתלמת לפי סעיף 200(א)(3) ו-(4)(ב).

308. חוב של גמלה

[137א]

הזכאי לגמלה בכסף, שנפטר בלי שגבה את מלוא הגמלה המגיעה לו, ישולם חוב הגמלה לשאייריו כמשמעותם בפרק י"א, על אף הוראות סעיף 303(ג).

309. תשלום למי שסיפק מצרכים חיוניים

[137ב]

זכאי לקצבה לפי פרקים ה', ט' או י"א, שנפטר בלי שגבה את מלוא הקצבה המגיעה לו ובלי שהשאייר אחריו שאירים או תלויים, ישולם למי שיוכח, להנחת דעתו של המוסד, שסיפק לזכאי בשנה האחרונה לפני הפטירה מצרכים או שירותים שהיו חיוניים לו ולא שולם בעדם, סכום שלא יעלה על סכום הקצבה בעד ששת החודשים האחרונים לפני הפטירה.

310. מענק במקרה פטירה

[137ג]

(א)

(1)²⁰ נפטר אדם שהיתה משתלמת לו קצבת אזרח ותיק, קצבת שאירים, קצבה לפי פרקים ה', י"ג או י"ג בשל נכות שדרגתה 50% לפחות, קצבת תלויים לפי פרקים ה', י"ג או י"ג

¹⁸ סי' 307(א) - בת' 60, ת"ת 1.1.03, אחרי "תלויים" בא "שהם תושבי ישראל". ר' הערות מבוא לת' 60.

¹⁹ סי' 307(ד) - הוסף בת' 200, ת"ת 1.3.18.

בת' 227, ת"ת 1.1.22 הוספה בסיפא ההתייחסות לס' 200(א)(4)(ב).

²⁰ סי' 310(א)(1) - בת' 75, ת"ת 1.9.04, סעיף קטן (א) סומן (א)(1) ואחרי המילים "הקצבאות האמורות" בא (בסעיף קטן זה - המנוח).

בת' 61, ת"ת 1.1.06, במקום "לשכר הממוצע" בא "לסכום הבסיסי". ר' הוראת תחולה בהערות המבוא לת' 61.

בת' 109, אחרי "או קצבת נכות" בא "או קצבת עידוד השתלבות בשוק העבודה". ראה הוראת תחילה, תחולה והוראות מעבר בהערות מבוא לת' 109.

בת' 185, ת"ת 27.4.17 נוספה ההתייחסות לפרק י"ג.

בת' 187, ת"ת 1.1.17 נמחקו מהסעיף המילים "או קצבת עידוד השתלבות בשוק העבודה". ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא לתיקון 187.

ת' 192, ת"ת 27.8.17 הוחלף הביטוי "קצבת זקנה" בביטוי "קצבת אזרח ותיק".

או קצבת נכות לפי פרק ט', או הענקה לפי פרק י"ז הניתנת במקום הקצבאות האמורות, (בסעיף קטן זה - המנוח) ישולם למי שהיה בן זוגו בשעת מותו, ובאין בן זוג - לילדו כהגדרתו בסעיף 238, מענק בסכום השווה לסכום הבסיסי, כפי שהיה ב-1 בינואר שקדם ליום הפטירה; חל פיצוי לאחר מכן, יוגדל המענק בשיעור הפיצוי.

(2)²¹ מענק לפי הוראות פסקה (1) ישולם ליחיד שנשא בעיקר ההוצאות להקמת המצבה של המנוח, בהתקיים שניים אלה:

(א) בן זוגו של המנוח נפטר בטרם חלפו 100 ימים ממועד פטירת המנוח, ולא שולם לו מענק לפי הוראות פסקה (1);

(ב) למנוח אין ילד כהגדרתו בסעיף 238.

(1א)²² נפטר ילד נכה כהגדרתו בסעיף 221, שהיתה משתלמת בעדו למבוטח או לאומן לפי הוראות סעיף 306א, גמלה לפי סימן ו' לפרק ט', ישולם למבוטח האמור מענק בסכום השווה לסכום הבסיסי.

(ב)²³ נפטר מקבל קצבה לפי פרקים ה', פרק י"ג או י"ג לאחרי שהגיע לגיל הפרישה, ישולם המענק לפי הוראות סעיף קטן (א).

(ג)²⁴ נפטר מבוטח שהיתה משתלמת לו קצבת נכות לפי פרקים ה', פרק י"ג או י"ג ומתקיימים התנאים המפורטים להלן, ישולם למי שהיה בן זוגו בשעת מותו, שהוא תלוי במבוטח לפי הוראות סעיף 130, ובאין בן זוג כאמור - לילדו כהגדרתו בסעיף 238, מענק כאמור בסעיף קטן (ד) או מענק כאמור בסעיף קטן (א), לפי הגבוה מביניהם:

(1) בן זוגו או ילדו של המבוטח, לפי הענין, אינם זכאים לקצבת תלויים בשל כך שפטירת המבוטח לא נגרמה בשל הפגיעה בעבודה;

(2) הנפטר היה זכאי לקצבת נכות שדרגתה 50% לפחות, בעד 36 החודשים שקדמו בתכופ לפטירה;

(3) הכנסתו הממוצעת של בן הזוג מהמקורות המפורטים בסעיף 2 לפקודת מס הכנסה, בשנה שקדמה לפטירה, אינה עולה על סכום השווה לכפל השכר.

(ד)²⁵ המענק האמור בסעיף קטן (ג) יהיה בסכום השווה ל-60% מקצבת הנכות המלאה כהגדרתו בסעיף 130(ב), כפול 36, והוא ישולם בשני שיעורים שווים במועדים שלהלן:

(1) עם פקיעת הזכות לקצבת הנכות מחמת הפטירה;

(2) בתום שנה מהמועד האמור בפסקה (1).

(ה)²⁶ הזכאי למענק פטירה לפי סעיף זה וכן למענק פטירה לפי סעיף 15 בחוק הבטחת הכנסה, בידו הברירה לקבל אחד מהם.

²¹ ס' 310(א)(2) - נוסף בת' 75, ת"ת 1.9.04, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול לגבי מענק המשתלם בשל פטירתו של מנוח כמשמעותו בסעיף האמור, שאירעה ביום כ"ז בטבת התשס"ג (1 בינואר 2003) ואילך, ואולם לא ישולם מענק לפי הסעיף האמור בשל פטירתו של מנוח שאירעה לפני יום התחילה, אלא אם כן הוגשה למוסד לביטוח לאומי תביעה למענק, בתוך שלושה חודשים מיום התחילה.

²² ס' 310(א) נוסף בת' 177, ת"ת 1.4.16. נקבע כי הוא יחול לגבי ילד נכה כאמור בסעיף קטן זה שנפטר ביום התחילה ואילך. בת' 243, ת"ת 20.5.24, נוספו המילים "או לאומן לפי הוראות סעיף 306א".

²³ ס' 310(ב) - בת' 66, ת"ת 1.4.04, במקום "שמלאו לו 65 שנים בגבר ו-60 שנים באשה" בא "שהגיע לגיל הפרישה". ר' הוראת תחולה בהערות מבוא לת' 66.

בת' 185, ת"ת 27.4.17 נוספה ההתייחסות לפרק י"ג.

²⁴ ס' 310(ג) - נוסף בת' 44, ת"ת - ר' הערות מבוא לת' 44, בנוסח דלעיל. לתקופה 1.7.02-31.12.03, ר' הוראת שעה בהערות מבוא לת' 48.

בת' 185, ת"ת 27.4.17 נוספה ההתייחסות לפרק י"ג.

²⁵ ס' 310(ד) - נוסף בת' 44, ת"ת - ר' הערות מבוא לת' 44, בנוסח דלעיל. לתקופה שמיום 1.7.02 עד יום 31.12.03, ר' הוראת שעה בהערות מבוא לת' 48.

²⁶ ס' 310(ה) - נוסף בת' 60, ת"ת 1.1.03, בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 60.

311. חייב בהליכי חדלות פירעון²⁷

[138]

זכותו של אדם לגמלה לא תוקנה לנאמן בהליכי חדלות פירעון לפי חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי.

312. קיזוז

[139]

(א) בסעיף זה, "דמי ביטוח" -

(1) לרבות דמי ביטוח שנערך לגביהם הסכם כאמור בסעיף 368 אף אם עדיין לא הגיע זמן פרעונם לפי ההסכם, ודמי הביטוח שבתשלומם חייב בן זוגה של אשה שאינה מבוטחת לפי סעיף 241 כשהיא זכאית למענק לידה;

(2) למעט דמי ביטוח שמעבידו של המבוטח חייב בתשלומם.

(ב) המוסד רשאי לקזז -

(1) כנגד גמלאות כסף או תשלום אחר לפי חוק זה או לפי כל דין אחר, המגיעים מהמוסד לזכאי או לאדם אחר מכוח הזכאי, סכומים אלה בלבד:

(א) דמי ביטוח;

(ב) מקדמות שקיבל הזכאי על חשבון הגמלה או התשלום האחר;

(ג) סכומים ששילם המוסד לזכאי בטעות או שלא כדין, בצירוף תוספת לפי שיעור עליית המדד שפורסם לאחרונה לפני יום קיזוז התשלום לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני המועד שבו שולם הסכום בטעות או שלא כדין;

(2)²⁸ בוטל.

(ג)²⁹ המוסד לא יקזז כנגד קצבה, אם הזכאי לה אינו מבוטח, דמי ביטוח בסכום העולה על מחציתה, זולת אם היא קצבת ילדים.

(ד)³⁰ בוטל.

(ה)³¹ על אף האמור בסעיף זה ובסעיף 281, המוסד לא יקזז כנגד התגמול לפי פרק י"ב סכום כמפורט בפסקאות משנה (א) עד (ג) שבסעיף קטן (ב)(1), אלא אם כן הסכים לכך הזכאי לתגמול.

(ו)³² המוסד לא יקזז כנגד סכום החיסכון הצבור הכולל לפי סימן ה' לפרק ד'.

²⁷ ס' 311 - בת' 201, ת"ת 15.9.19, החליפה כותרת הסעיף דלעיל את הנוסח הקודם: "פושט רגל". בנוסף, הסיפא לסעיף החל במילים "לנאמן בהליכי חדלות..." החליפה את הנוסח הקודם שהיה: "לכונס הרשמי או לנאמן בהליכים לפי פקודת פשיטת הרגל".

²⁸ ס' 312(ב)(2) - בנוסח המקורי:

"כנגד קצבת ילדים המגיעה לזכאי או לכל אדם אחר מכוח הזכאי - מס הכנסה שהזכאי חייב בו לפי פקודת מס הכנסה, ובלבד שלא יקוזז סכום שיפחית את הכנסתו של אדם, לפי חישוב חודשי, מן הסכומים הנקובים בסעיף 8 לחוק הגנת השכר, לפי ענין."

בוטל בת' 13, ת"ת 20.3.97.

²⁹ ס' 312(ג) - בת' 13, ת"ת 20.3.97, נמחקה הסיפא "זולת אם היא קצבת ילדים". בת' 16, ת"ת - ראה הערת מבוא לת' 16, נוספה הסיפא "זולת אם..."

³⁰ ס' 312(ד) - בנוסח המקורי: "סכום מס הכנסה שקוזז כאמור בסעיף קטן (ב)(2) יועבר לאוצר המדינה לזיכוי חשבון מס הכנסה של הזכאי לקצבה."

בוטל בת' 13, ת"ת 20.3.97.

³¹ ס' 312(ה) - נוסף בת' 107, ת"ת 1.8.08, בנוסח דלעיל. ר' הוראת מעבר בהערות מבוא לת' 107.

313. עיכוב תשלום קצבת ילדים

[139א]

לא הגיש הזכאי לקצבה דין וחשבון לפי חוק זה על הכנסתו למוסד או לפי פקודת מס הכנסה לפקיד השומה, רשאי המוסד, לפי כללים שיקבע השר בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת העבודה והרווחה, לעכב את תשלום קצבת הילדים, כולה או חלקה; הוגש הדין וחשבון כאמור, ישלם המוסד את הסכומים שעוכבו.

314. ערעור³³

[139ב]

על אף הוראות סעיף 391, הרואה עצמו נפגע מעיכוב תשלום קצבת ילדים לפי סעיף 313 בשל אי-הגשת דין וחשבון לפקיד השומה, רשאי לערער על כך רק לפני בית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו פעל פקיד השומה, ופקיד השומה יהיה המשיב בערעור; על ערעור כאמור יחולו הוראות סעיפים 153 עד 158 לפקודת מס הכנסה, בשינויים המחוייבים.

315. החזרת גמלאות

[140]

שילם המוסד, בטעות או שלא כדין, גמלת כסף או תשלום אחר לפי חוק זה או לפי כל דין אחר, יחולו הוראות אלה:

- (1) המוסד רשאי לנכות את הסכומים ששילם כאמור מכל תשלום שיגיע ממנו, בין בבת אחת ובין בשיעורים, כפי שייראה למוסד, בהתחשב במצבו של מקבל התשלום ובנסיבות הענין;
- (2) המוסד רשאי לתבוע החזרת כל סכום ששילם, בטעות או שלא כדין, אם מקבל התשלום נהג בקבלת התשלום שלא בתום לב;
- (3) המוסד רשאי לנכות או לתבוע את הסכומים ששילם כאמור, בצירוף תוספת לפי שיעור עליית המדד שפורסם לאחרונה לפני יום החזר התשלום בפועל לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני המועד שבו שולם הסכום בטעות או שלא כדין;
- (4) סכום שנוכה או שנתקבל לפי סעיף זה שלא לטובת המוסד, יעבירו המוסד למי שנושא במימון התשלום.

סימן ב'1: הגבלת תשלום בעד טיפול בתביעה

315א. הגדרות - סימן ב'1³⁴

בסימן זה -

"גמלה"³⁵ - גמלה לפי פרקים ה', ט' י"ג או י"ג, לפי הסכם בדבר גמלת ניידות או הסכם בדבר מתן הלוואות לרכישת רכב למוגבלים בניידות, שנערך לפי סעיף 9 (בסימן זה - הסכם הניידות) לפי הסכם

³² סעיף 312(ו) נוסף בת' 164. ת"ת - ר' הערות מבוא לת' 164.

³³ ס' 314 - בת' 13, ת"ת 20.3.97, אחרי המילים "הרואה עצמו נפגע", נמחקו המילים "מקיזוז מס הכנסה כנגד קצבת ילדים לפי סעיף 312(ב) או".

³⁴ סעיף 315א וסימן ב'1 כולו הוספו בת' 161, ת"ת 5.12.15. ראו הוראות תחילה ותחולה בהערות המבוא לת' 161.

³⁵ סעיף 315א - בהגדרה "גמלה", ההתייחסות לפרק י"ג נוספה בת' 185, ת"ת 27.4.17.

בדבר תשלום תוספת לקצבה מיוחדת ולגמלת ילד נכה הזקוקים למכונת הנשמה באופן רצוף שנערך לפי סעיף 9, לפי חוק לפיצוי נפגעי גזת או לפי חוק פיצוי לנפגעי פוליו ;
"גמלה בסכום נמוך" - כל אחת מאלה :

(1) קצבה שסכומה אינו עולה על 1,200 שקלים חדשים ;

(2) קצבה לפי סעיף 199(1) שמכפלת סכומה ביחס שבין מספר החודשים שנותרו לתובע ממועד תחילת הזכאות לקצבה עד הגיעו לגיל פרישה ובין 60 חודשים, אינה עולה על הסכום האמור בפסקה (1) ;

(3) קצבה כאמור בסעיף 315ד(א)(2)(ב) שמכפלת סכומה ביחס שבין מספר חודשי הזכאות לה לפי החלטת הזכאות ובין 60 חודשים אינה עולה על הסכום האמור בפסקה (1), וכל קצבה שתשולם אחריה מכוח אותה תביעה ;

"דמי פתיחת תיק" - סכום שאינו עולה על הסכום היסודי, שמי שמייצג בתביעה או מסייע באופן אחר בהגשתה רשאי לגבות בעד הגשת התביעה ;

"החלטת הזכאות" - ההחלטה בתביעה שבה ניתן הטיפול ומכוחה משולמת הגמלה ;
"ועדת עררים" - כל אחת מאלה :

(1) ועדה רפואית לעררים לפי פרק ה' ;

(2) ועדה רפואית לעררים, ועדה לעררים, ועדה לעררים לשירותים מיוחדים או ועדה לעררים לילד נכה, לפי פרק ט' ;

(3) ועדה רפואית לעררים לפי הסכם הניידות ;

(4) ועדה רפואית לעררים לפי סעיף 9 לחוק לפיצוי נפגעי גזת ;

(5) ועדה רפואית לעררים לפי סעיף 7 לחוק פיצוי לנפגעי פוליו ;

"ועדה רפואית" - כל אחד מאלה :

(1) רופא או ועדה רפואית לפי פרק ה', או הרשות לעניין תקנות 15, 17 ו-18א לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), התשט"ז-1956 ;

(2) רופא מוסמך כמשמעותו בסעיף 208, או פקיד תביעות לעניין קביעת דרגת איכושר להשתכר לפי סעיפים 209 ו-210 ;

(3) ועדה רפואית לפי הסכם הניידות ;

(4) ועדה רפואית לפי סעיף 9 לחוק לפיצוי נפגעי גזת ;

(5) רופא מוסמך לפי סעיף 7 לחוק פיצוי לנפגעי פוליו ;

"חוות דעת מקצועית" - כל אחת מהמפורטות להלן, שניתנו בעניין שבתחום המקצוע וההתמחות ובאופן המקובל באותו מקצוע :

(1) חוות דעת מומחה שניתנה בידי רופא מומחה לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976, בתחום התמחותו, או תעודת רופא שניתנה בידי רופא כאמור ; לעניין זה, "חוות דעת מומחה" ו"תעודת רופא" - כמשמעותן בפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 ;

(2) חוות דעת של רואה חשבון, יועץ מס, פסיכולוג מומחה בפסיכולוגיה קלינית או בעל מקצוע אחר שקבע השר ;

"חוק לפיצוי נפגעי גזזת" - חוק לפיצוי נפגעי גזזת, התשנ"ד-1994 ;

"חוק פיצוי לנפגעי פוליו" - חוק פיצוי לנפגעי פוליו, התשס"ז-2007 ;

"הסכום היסודי" - סך של 800 שקלים חדשים, מעודכן לפי הוראות סעיף 315ט(ב) ;

"תביעה" - תביעה לגמלה.

315. הגבלת תשלום בעד טיפול בתביעה³⁶

(א) על אף האמור בכל דין או הסכם, לא יידרש אדם לשלם בעד טיפול בתביעה תשלום העולה על סכום המחושב בהתאם לסוג הטיפול כמפורט בטור א' שלהלן, וכן בהתאם לאחת האפשרויות בטור ב', כפי שהסכימו הצדדים בעת ההתקשרות, ולעניין גמלה בסכום נמוך - בהתאם לאחת האפשרויות בטור ג', כפי שהסכימו הצדדים בעת ההתקשרות, והכול בכפוף להוראות סעיפים 315 עד 315ט :

טור א' סוג הטיפול	טור ב' סכום מרבי לתשלום	טור ג' סכום מרבי לתשלום לעניין גמלה בסכום נמוך		
(1) טיפול בתביעה שאינו טיפול כאמור בפסקאות (2) עד (4) -				
(א) לעניין גמלה, למעט גמלה לפי פרקים ה', פרק י"ג או י"ג ³⁷	11.25 אחוזים מחלק הגמלה בתוספת דמי פתיחת תיק	12.25 אחוזים מחלק הגמלה	10.25 אחוזים מחלק הגמלה בתוספת דמי פתיחת תיק ובתוספת הסכום היסודי	12.25 אחוזים מחלק הגמלה
(ב) לעניין גמלה לפי פרקים ה', פרק י"ג או י"ג ³⁸	11.25 אחוזים מחלק הגמלה, ואם חלק הגמלה הוא מענק לפי סעיף 107 - 13 אחוזים, והכול בתוספת דמי פתיחת תיק	12.25 אחוזים מחלק הגמלה, ואם חלק הגמלה הוא מענק לפי סעיף 107 - 14 אחוזים	10.25 אחוזים מחלק הגמלה בתוספת דמי פתיחת תיק ובתוספת הסכום היסודי	12.25 אחוזים מחלק הגמלה
(2) טיפול של עורך דין בתביעה הכולל ייצוג בוועדה רפואית או בוועדת עררים והופעה בהן, שאינו טיפול כאמור בפסקה (3) או (4) -				
(א) לעניין גמלה שאינה גמלה לפי פרק ה' או י"ג	13.75 אחוזים מחלק הגמלה בתוספת דמי פתיחת תיק	15 אחוזים מחלק הגמלה	12.75 אחוזים מחלק הגמלה בתוספת דמי פתיחת תיק ובתוספת הסכום היסודי	15 אחוזים מחלק הגמלה

³⁶ . סעיף 315ט וסימן ב'1 כולו הוספו בת' 161, ת"ת 5.12.15. ראו הוראות תחילה ותחולה בהערות המבוא לת' 161.

³⁷ . סעיף 315 - ההתייחסות בטבלה לפרק י"ג נוספה בת' 185, ת"ת 27.4.17.

³⁸ . סעיף 315 - ההתייחסות בטבלה לפרק י"ג נוספה בת' 185, ת"ת 27.4.17.

טור א' סוג הטיפול	טור ב' סכום מרבי לתשלום	טור ג' סכום מרבי לתשלום לעניין גמלה בסכום נמוך
(ב) לעניין גמלה לפי פרק ה' או י"ג	15.75 אחוזים מחלק הגמלה, ואם חלק הגמלה הוא מענק לפי סעיף 107 - 16 אחוזים, והכול בתוספת דמי פתיחת תיק	17 אחוזים מחלק הגמלה, ואם חלק הגמלה הוא מענק לפי סעיף 107 - 17 אחוזים
(3) טיפול של עורך דין בתביעה שהוא ייצוג לפני בית הדין לעבודה בהליכים לפי סעיפים 10, 213, או 123 לרבות כפי שהוחל מכוח סעיף 7 לחוק פיצוי לנפגעי פוליו, או לפי סעיף 14(ב) לחוק לפיצוי נפגעי גזזת, אם עורך הדין טיפל בתביעה כאמור בפסקה (1) או (2)	24 אחוזים מחלק הגמלה בתוספת דמי פתיחת תיק	25.5 אחוזים מחלק הגמלה
(4) טיפול כאמור בפסקה (3), אם עורך הדין לא טיפל בתביעה כאמור בפסקאות (1) או (2)	12 אחוזים מחלק הגמלה בתוספת דמי פתיחת תיק	13.5 אחוזים מחלק הגמלה
	11 אחוזים מחלק הגמלה בתוספת דמי פתיחת תיק ובתוספת הסכום היסודי	14.75 אחוזים מחלק הגמלה בתוספת דמי פתיחת תיק ובתוספת הסכום היסודי
	17 אחוזים מחלק הגמלה	17 אחוזים מחלק הגמלה

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) -

(1) התשלום בעד טיפול בתביעה אך ורק למתן גמלה בעין לפי סימן ג' לפרק ה' או לפי סעיף 203 או 205, לא יעלה על דמי פתיחת תיק בתוספת הסכום היסודי;

(2) התשלום בעד טיפול בתביעה שלפי נוהלי המוסד לצורך החלטה בה לא נדרש לזמן את התובע להתייצב לפני ועדה רפואית מפאת חומרת נכותו, לא יעלה על דמי פתיחת תיק בתוספת הסכום היסודי;

(3) התשלום בעד טיפול בבדיקה מחדש ביוזמת המוסד לפי סעיף 214 או ביוזמת רופא מוסמך לפי תקנה 37 לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), התשט"ז-1956, בערר שהגיש המוסד על החלטת ועדה רפואית או בערעור המוסד על החלטת ועדת עררים (בסימן זה - בדיקה מחדש), אם המייצג בתביעה או המסייע באופן אחר בהגשתה ייצג או סייע באופן אחר בטיפול בתביעה בשלביה הקודמים או שהוא בעל זיקה כהגדרתו בסעיף 315ג(ד) למייצג או למסייע כאמור, לא יעלה על דמי פתיחת תיק בתוספת שלוש פעמים הסכום היסודי;

(4) התשלום בעד טיפול בתביעה אך ורק להכרה בפגיעה בעבודה בלא תביעה לתשלום גמלה לא יעלה על דמי פתיחת תיק בתוספת הסכום היסודי, וסכום זה יהיה על חשבון התשלום בעד טיפול של מי שמייצג בתביעה או מסייע באופן אחר בהגשתה, בתביעה עתידית לגמלה בהסתמך על ההכרה;

(5) התשלום בעד טיפול בתביעה אך ורק להלוואה והחזר הוצאות לפי הסכם הניידות לא יעלה על דמי פתיחת תיק;

(6) התשלום בעד טיפול בתביעה לגמלה של מי ששולמה לו לפני הגשת התביעה גמלה הבטחת הכנסה לפי חוק הבטחת הכנסה, לא יעלה על התשלומים המגיעים כאמור בסעיף קטן (א), בתוספת הסכום היסודי;

(7) התשלום בעד טיפול בתביעה אך ורק להיוון לפי סעיף 113 או סעיף 333, של גמלה שהמייצג בתביעה או המסייע באופן אחר בהגשתה לא ייצג או סייע באופן אחר בשלביה הקודמים ואינו בעל זיקה כהגדרתו בסעיף 315ג(ד) למייצג או למסייע כאמור יהיה דמי פתיחת תיק;

(8) התשלום בעד טיפול בתביעה לפי פרק י"ג שהמטפל בה טיפל בתביעה לתגמול עיקרי לפי חוק הנכים בשל אותה נכות וגבה דמי פתיחת תיק לפי חוק הגבלת שכר טרחה, לא יכלול דמי פתיחת תיק לפי סימן זה; בפסקה זו -

"חוק הגבלת שכר טרחה" - חוק הגבלת שכר טרחה (נכי צבא הגנה לישראל וכוחות הביטחון ונפגעי פעולות איבה), התשפ"ו-2026;

"מטפל", בתביעה - מי שייצג בתביעה או סייע באופן אחר בהגשתה, או בעל זיקה אליו;

"תביעה לתגמול עיקרי" - כהגדרתה בחוק הגבלת שכר טרחה.

(ג) שילם אדם בעד טיפול בתביעה סכום העולה על האמור בסעיף קטן (א) או (ב), רשאי הוא לתבוע את החזרת הסכום העודף.

315ג. מהו טיפול בתביעה³⁹

(א) לעניין סימן זה טיפול בתביעה הוא אחד מאלה:

(1) ייצוג אדם לפני המוסד לפי סעיף 386, לפני ועדה רפואית או ועדת עררים, או לפני בית הדין לעבודה בהליכים לפי סעיפים 10, 213 או 123 לרבות כפי שהוחל מכוח סעיף 7 לחוק פיצוי לנפגעי פוליו, או לפי סעיף 14(ב) לחוק לפיצוי נפגעי גזות;

(2) סיוע אחר בהגשת תביעה והקשור בה או הנובע ממנה.

(ב) מתן חוות דעת מקצועית ייחשב טיפול בתביעה לעניין סימן זה, ובלבד שמתקיים אחד מאלה:

(1) התשלום בעד חוות הדעת, כולו או חלקו, משולם לפי תוצאות התביעה;

(2) נותן חוות הדעת הוא מייצג בתביעה או מסייע באופן אחר בהגשתה מעבר למתן חוות הדעת;

(3) נותן חוות הדעת הוא בעל זיקה למי שמייצג בתביעה או מסייע באופן אחר בהגשתה, ובכלל זה בעל זיקה לחבר בני אדם שמייצג בתביעה או מסייע באופן אחר בהגשתה.

(ג) מתן חוות דעת שאינה חוות דעת מקצועית, ייחשב טיפול בתביעה לעניין סימן זה, אלא אם כן מתקיימים שני אלה:

(1) הטיפול בתביעה הוא בידי עורך דין או רואה חשבון או שהתובע אינו מקבל ייצוג בתביעה או סיוע אחר בהגשתה, מעבר לחוות הדעת;

(2) לא מתקיימים התנאים שבסעיף קטן (ב)(1) עד (3).

(ד) בסעיף זה -

³⁹. סעיף 315ג וסימן ב' כולו הוספו בת' 161, ת"ת 5.12.15. ראו הוראות תחילה ותחולה בהערות המבוא לת' 161.

"בן משפחה" - בן זוג, אח, הורה, הורה הורה, צאצא או צאצא של בן הזוג, או בן זוגו של כל אחד מאלה;

"בעל זיקה" - לרבות אלה:

- (1) (א) בן משפחה של מי שמייצג בתביעה או מסייע באופן אחר בהגשתה.
- (ב) שותף או עובד של מי שמייצג בתביעה או מסייע באופן אחר בהגשתה.
- (ג) בעל תפקיד או נושא משרה אצל מי שמייצג בתביעה או מסייע באופן אחר בהגשתה או אצל בן משפחתו, שותפו או עובדו.
- (ד) מי שפועל מטעמו של מי שמייצג בתביעה או מסייע באופן אחר בהגשתה.
- (ה) חבר בני אדם שנשלט על ידי מי שמייצג בתביעה או מסייע באופן אחר בהגשתה;
- (2) מי שנותן שירות או נכס, לרבות זכות במקרקעין למי שמייצג בתביעה או מסייע באופן אחר בהגשתה או לאדם המנוי בפסקה (1), או מי שמקבל שירות או נכס, לרבות זכות במקרקעין מאדם כאמור;
- (3) מי שבאופן תדיר נותן שירות לפי הפנייה של מי שמייצג בתביעה או מסייע באופן אחר בהגשתה והוא בעל קשרים עסקיים עמו;
- (4) לעניין חבר בני אדם שמייצג בתביעה או מסייע באופן אחר בהגשתה, גם כל אחד מאלה:

(א) בעל זכות שהיא אחת מאלה בחבר בני האדם:

- (1) בעלות במניה, החזקה בה או זכות להורות על מכירתה;
- (2) זכות להצביע באסיפה הכללית של חבר בני האדם, או זכות להורות כיצד להצביע באסיפה כללית;
- (3) זכות למנות דירקטור, או זכות למנות בעל תפקיד דומה; לעניין זה יראו את מי שמינה דירקטור או בעל תפקיד דומה כבעל הזכות למנות;
- (4) זכות למנות מנהל כללי;
- (5) זכות להשתתף ברווחי חבר בני האדם;
- (6) זכות לחלוק ביתרת נכסי חבר בני האדם לאחר סילוק חובותיו בעת פירוקו;
- (ב) חבר בני אדם שהרכב בעלי מניותיו או שותפיו, לפי העניין, דומה במהותו להרכב כאמור של מי שמייצג בתביעה או מסייע באופן אחר בהגשתה, ותחומי פעילותו של חבר בני האדם דומים במהותם לתחומי פעילותו של המייצג או המסייע לפי העניין;
- (ג) מי שאחראי מטעם מי שמייצג בתביעה או מסייע באופן אחר בהגשתה למתן חוות דעת בתביעות;
- (ד) אם מי שמייצג בתביעה או המסייע באופן אחר בהגשתה הוא חבר בני אדם שנשלט שליטה מהותית - חבר בני אדם אחר, שנשלט שליטה מהותית בידי מי ששולט במייצג או במסייע כאמור;

"שליטה" ו"שליטה מהותית" - כהגדרתן בסעיף 2 לחוק עסקאות גופים ציבוריים, התשל"ו-1976.

(א)

(1) חלק הגמלה לעניין גמלה שהיא קצבה חודשית יהיה סכום הקצבה שמשולמת לפי החלטת הזכאות לתובע, כל עוד החלטת הזכאות לא שונתה, ולגבי קצבה שהוונה - סכום הקצבה החודשית שעל בסיסה חושב ההיוון, והכול לתקופה שבעדה התובע זכאי לתשלום הגמלה לפי החלטת הזכאות, אך לא יותר מ־60 חודשים.

(2) במניין התקופות האמורות בפסקה (1) יובאו בחשבון גם -

(א) קופה שבעדה שולמה הגמלה, הקודמת להגשת התביעה או הקודמת לאישור התביעה;

(ב) תקופות שבהן משולמת לתובע קצבה מכוח קביעת דרגת נכות לא יציבה לפי סעיף 119, קביעה זמנית של נכות רפואית לפי סעיף 208 או של דרגת איכושר לפי סעיף 210, קביעה זמנית לפי סעיף 7(ה) לחוק פיצוי לנפגעי פוליו, קביעה לפי סעיף 9(א) (2) לחוק לפיצוי נפגעי גזת או החלטה לזמן מוגבל לפי תקנה 6 לתקנות הביטוח הלאומי (ילד נכה), התש"ע-2010;

(ג) לעניין קצבה שהוונה לאחר שהוחל בתשלומה - התקופה שבה שולמה הקצבה לפני שהוונה.

(3)⁴¹ על אף האמור בפסקה (1), בחלק הגמלה לעניין קצבה חודשית לפי סעיפים 200 ו־201 לא יובאו בחשבון כל אלה:

(א) לגבי הסכם התקשרות שנכרת ערב תחילתו של חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 200), התשע"ח-2018 (בסעיף זה - תיקון מס' 200) - כל סכום שנוסף על הקצבה בשל הוראות תיקון מס' 200;

(ב) לגבי הסכם התקשרות שנכרת מיום תחילתו של תיקון מס' 200 ואילך - סכום של 300 שקלים חדשים, ולגבי מי שזכאי להגדלה של קצבה כאמור לפי תקנות לפי סעיף 220ב, אם נקבעה - גם סכום השווה ל־40% מהגדלה כאמור.

(4)⁴² על אף האמור בפסקה (1), בחלק הגמלה לעניין קצבה חודשית לפי הסעיפים המפורטים בפסקאות המשנה שלהלן לא יובאו בחשבון כל אלה:

(א) לגבי הסכם התקשרות שנכרת עד יום פרסומו של חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו־2022), התשפ"ב-2021 כל סכום שנוסף על הקצבה בשל הוראות סעיפים 196(ג), 200(א), 201(א), 206(א) ו־251(א), כנוסחם בחוק האמור, ובשל תקנות לפי סעיפים 206 ו־222 והסכמים לפי סעיף 9, כפי שתוקן נוסחם בתקופה שמיום פרסומו של החוק האמור ועד יום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022);

(ב) לגבי הסכם התקשרות שנכרת ביום פרסומו של חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו־2022), התשפ"ב-2021, או לאחריו - סכום של 300 שקלים חדשים מהסכום שנוסף על קצבה כאמור בשל הוראות סעיפים 19(ג), 200(א), 201(א), 206(א) ו־251(א), כנוסחם בחוק האמור, ולגבי מי שזכאי להגדלה של הקצבה בשל תקנות לפי סעיפים 206 ו־222 והסכמים לפי סעיף 9, כפי שתוקן נוסחם בתקופה שמיום פרסומו של החוק האמור ועד יום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022) - גם סכום השווה ל־40% מהסכום שנוסף בשל ההגדלה כאמור.

⁴⁰ סעיף 315ד וסימן ב'1 כולו הוספו בת' 161, ת"ת 5.12.15. ראו הוראות תחילה ותחולה בהערות המבוא לת' 161.

⁴¹ ס' 315ד(א)(3) - נוסף בת' 200, ת"ת 1.3.18.

⁴² ס' 315ד(א)(4) - נוסף בת' 227, ת"ת 1.1.22.

(ב)

(1) חלק הגמלה לעניין מענק לפי סעיף 107 או מענק לפי סעיף 4(ג) לחוק פיצוי לנפגעי פוליו יהיה סכום המענק; שולמה לפני קבלת המענק קצבה חודשית לפי קביעה זמנית ומספר החודשים שבעד שולמה קצבה כאמור בצירוף התקופה שלפיה חושב המענק עולה על 60 חודשים, יובא בחשבון לעניין חלק הגמלה לפי פסקה זו רק חלק מהמענק שבצירוף מספר החודשים שבעד שולמה הקצבה יהיה שווה ל-60 חודשים.

(2) חלק הגמלה לעניין מענק לפי סעיפים 133 ו-135 או לפי סעיפים 4 ו-10 לחוק לפיצוי נפגעי גזת יהיה סכום המענק.

(ג) לעניין חישוב חלק הגמלה לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יחולו הוראות אלה:

(1) על אף האמור בסעיף קטן (א)(1), התקיים אחד מאלה, יהיה חלק הגמלה ההפרש שבין הסכום המשולם בשל התביעה לסכום הגמלה או הקצבה ששולמה קודם לכן:

(א) שולמה לפני אישור התביעה גמלה אחרת לפי חוק זה או קצבה אחרת לפי כל דין המשתלמת בידי המוסד, והגמלה או הקצבה כאמור הפסיקה להשתלם עקב אישור התביעה, לרבות לפי סעיף 321 או לפי בחירת התובע סעיף 320(ד);

(ב) שולמה לפני אישור התביעה גמלה בשיעור נמוך מהשיעור ששולם בשל התביעה, לרבות עקב החלטה בערר או בערעור;

(2) חלק הגמלה יהיה כאמור בסעיף זה, אף אם קוזז או נוכה כנגד הגמלה חוב לפי סעיפים 312 או 315 או לפי סעיף 18(ב) לחוק המזונות הבטחת תשלום), התשל"ב-1972;

(3) היו משולמים קצבה חודשית או מענק לפי חוק פיצוי לנפגעי פוליו או קצבה חודשית לפי חוק פיצוי נפגעי גזת, לא יובא בחשבון לעניין חלק הגמלה פיצוי חד-פעמי ששולם לפי החוקים האמורים;

(4) הלוואה והחזר הוצאות לפי הסכם הניידות לא יובאו בחשבון לעניין חלק הגמלה;

(5) שולמו דמי פגיעה לפי סעיף 92 והתקבלו קצבה חודשית או מענק בקשר לאותה פגיעה בעבודה, תובא בחשבון התקופה שבעדה שולמו דמי הפגיעה במניין החודשים לפי סעיף קטן (א)(1) או (ב)(1), לפי העניין, כאילו היו דמי הפגיעה קצבה חודשית.

315ה. הגבלה על מועדי גביית התשלומים⁴³

(א) התשלומים האמורים בסעיף 315ב(א) ייגבו במועדים שבהם משולם חלק הגמלה שכנגדו הם משולמים.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הצדדים רשאים להסכים בכתב, בעת ההתקשרות, על הקדמת גביית התשלומים בכפוף לסייגים אלה:

(1) עד המועד שבו התקבלו לראשונה תשלומים מהמוסד לא ייגבה סכום כלשהו למעט דמי פתיחת תיק, שאותם מותר לגבות ממועד ההתקשרות ואילך;

(2) שילם המוסד סכום בעד תקופה שקדמה לאישור התביעה, לא ייגבה על חשבון הסכום המגיע כאמור בסעיף 315ב(א) תשלום העולה על סכום בשווי 60% מהסכום ששולם כאמור, והתשלום כאמור ייזקף על חשבון הסכומים המגיעים לפי סעיף 315ב; התשלום שמותר לגבות כאמור לא ישתנה אף אם יחול שינוי בסכום הקצבה לאחר מועד התשלום שהוקדם;

⁴³. סעיף 315ה וסימן ב'1 כולו הוספו בת' 161, ת"ת 5.12.15. ראו הוראות תחילה ותחולה בהערות המבוא לת' 161.

(3) יתרת התשלום המגיעה לפי סעיף 315ב(א) בעד טיפול בתביעה לקצבה חודשית, ככל שנותרה, תיגבה בתשלומים חודשיים שכל אחד מהם לא יעלה על סכום השווה ל-25% מהקצבה המשולמת באותו חודש; התשלום שמותר לגבות כאמור לא ישתנה אף אם יחול שינוי בסכום הקצבה לאחר מועד התשלום שהוקדם.

(ג) בלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (ב), לאחר החלטת הזכאות רשאים הצדדים להסכים בכתב על הקדמת מועד גביית התשלומים.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב)(2) ו(3), מועד התשלום בעד טיפול בתביעה לגמלה שהיא היוון של קצבה או מענק, יהיה מועד תשלום הסכום המהוון או המענק, לפי העניין.

(ה) דמי פתיחת תיק כאמור בסעיף 315ב(ב) ייגבו במועד כאמור בסעיף קטן (ב)(1), ויתרת התשלומים האמורים באותו סעיף תיגבה במועד קבלת החלטה על זכאות לגמלה, למעט תשלומים לפי סעיף 315ב(6) שייגבו בהתאם להוראות סעיף קטן (ב).

(ו)

(1) חדלה הזכאות לתשלום הגמלה מחמת פטירה, לא ייגבו תשלומים נוספים ממועד פקיעת הזכות לגמלה לפי סעיף 316, למעט תשלומים שהגיעו בעד התקופה שקדמה למועד האמור ותשלומים שנגבו בעד התקופה שלאחר המועד האמור - יוחזרו.

(2) על אף האמור בפסקה (1), נפטר תובע בתוך שנה מיום שהחל לקבל קצבה חודשית לפי פרק ה' ונותר חייב בתשלום לפי סימן זה למי שייצגו בתביעה לאותה קצבה או למי שסייע באופן אחר בהגשתה, תיגבה יתרת התשלומים מהאלמנה או האלמן הזכאים לקצבת התלויים, ובלבד שנתנו את הסכמתם לכך בעת חתימת הסכם ההתקשרות.

(ז) אין בהוראות סימן זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 303.

315. מהי תביעה אחת⁴⁴

(א) לעניין תשלום בעד טיפול בתביעה כאמור בסימן זה -

(1) יראו תביעות שהוגשו לגמלאות שונות עקב מאורע אחד, בין מכוח אותו ענף ביטוח ובין מכוח ענפי ביטוח שונים, בין מכוח חוק זה ובין מכוח דין אחר, כתביעה אחת;

(2) יראו תביעה להכרה בדרגת איכושר שאינה קבועה או דרגת נכות לא יציבה, ותביעה להכרה בדרגה כאמור שהיא קבועה או יציבה, לפי העניין, כתביעה אחת;

(3) לא יראו תביעה בשל החמרת מצב רפואי או תפקודי כחלק מהתביעה שקדמה לה, ולעניין החמרת המצב יחולו הוראות סעיף 315ד(ג)(1);

(4) יראו תביעה להכרה בפגיעה בעבודה או תביעה לתשלום דמי פגיעה כחלק מהתביעה לגמלה שתוגש בשל אותה פגיעה;

(5) יראו ערר על החלטת ועדה רפואית או על החלטת הרשות לעניין תקנות 15, 17 ו-18א לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), התשט"ז-1956, וערעור על החלטה בערר כחלק מהתביעה שלגביה הוגשו;

(6) יראו תביעה להיוון גמלה, לרבות לפי סעיף 113 או סעיף 333, כחלק מהתביעה לקבלת אותה גמלה;

(7) לא יראו תביעה לגמלה לפי סעיף 199(1) של תובע שבעדו שולמה גמלה לפי סימן ו' לפרק ט' כחלק מהתביעה לפי הסימן האמור.

⁴⁴. סעיף 315 וסימן ב'1 כולו הוספו בת' 161, ת"ת 5.12.15. ראו הוראות תחילה ותחולה בהערות המבוא לת' 161.

(ב) על אף האמור בפסקאות (1) או (2) של סעיף קטן (א), השר, בהסכמת שר המשפטים ובאישור ועדת העבודה והרווחה, רשאי לקבוע נסיבות שבהן לא יראו תביעות כאמור באותן פסקאות כתביעה אחת, בתנאים שיקבע, ולקבוע שיעור מרבי מתוך התשלום כאמור בסעיף 315ב(א) או סכום מרבי, שניתן יהיה לגבות בעד טיפול בהן.

315ז. התקשרות לעניין טיפול בתביעה⁴⁵

(א) כל התקשרות לעניין טיפול בתביעה בעד תשלום תהיה בהסכם בכתב, שיפורטו בו בין השאר כל אלה והעתקו החתום יימסר לתובע:

(1) פירוט הגמלאות שלגביהן תוגש התביעה, מהות הטיפול ושלביו הצפויים;

(2) התשלום בעד הטיפול לפי כל שלב כאמור בפסקה (1), אופן חישוב התשלום, תנאיו ומועדיו, לרבות אם הוקדמו לפי סעיף 315ה(ב).

(ב) בטרם ההתקשרות יימסר למי שמבקש טיפול בתביעה דף מידע כללי, בכתב ובלשון פשוטה, ובו עיקרי סימן זה, ובכלל זה פרטים לעניין חיוב בתשלום גם במקרה של קיזוז הגמלה או ניכוי ממנה כנגד חוב, וכן מידע בדבר האפשרות לפנות למוסד באופן ישיר ולקבל סיוע מטעם המוסד בהגשת התביעה ובדבר הזכאות לסיוע משפטי לפי הוראות סעיף 397; נוסח דף המידע יפורסם באתר המוסד.

(ג) המבקש טיפול בתביעה יאשר בחתימתו על גבי העתק דף המידע הכללי כאמור בסעיף קטן (ב) כי קיבלו, והעתק הדף בחתימתו יצורף כנספח להסכם ההתקשרות.

(ד) המבקש טיפול בתביעה רשאי לחזור בו מההתקשרות בהסכם, בתוך שבעה ימי עבודה מהמועד שבו נמסר לו ההסכם בכתב, למעט אם עד המועד האמור הוגשה תביעה שבשל הגבלת מועדים לפי דין לא היה ניתן להגישה במועד מאוחר יותר; חזר בו המבקש מההתקשרות, לא יחויב בתשלום בשל כך, וסכום ששילם - יוחזר לו.

(ה) לא קוימו הוראות סעיף קטן (ב), לא יידרש בעד טיפול בתביעה סכום העולה על 85 אחוזים מהתשלום שהיה ניתן לדרוש בעד טיפול כאמור לפי הוראות סעיף 315ב.

(ו) אין בהוראות סימן זה כדי למנוע את הפסקת ההתקשרות בידי צד מהצדדים לפי כל דין; תניה בהסכם ההתקשרות המגבילה את הזכות להפסקת ההתקשרות לפי כל דין - אין לה תוקף.

(ז) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות החלות על מי שמייצג בתביעה או מסייע באופן אחר בהגשתה או על ההתקשרות לפי כל דין אחר אלא להוסיף עליהן.

(ח) השר, באישור ועדת העבודה והרווחה, יקבע הוראות לעניין הסכם ההתקשרות ודף המידע הכללי לפי סעיף זה, ובין השאר הוראות לעניין פרטים שייכללו בהסכם ובדף המידע, צורתם, השפות שבהן ייערכו ודרכי מסירתם.

315ח. סייג להגבלת תשלום בעד טיפול בהליכים מסוימים⁴⁶

(א) הוראות סעיפים 315ב(א) ו-315ג, 315ד, 315ה ו-315ו(א)(1) לא יחולו על טיפול בתביעה בידי עורך דין שנדרש לנקוט בשלה אחד מההליכים האלה:

(1) תובענה שהגיש עורך הדין לבית הדין לעבודה בשל החלטה של פקיד תביעות לדחות תביעה או לא להכיר בפגיעה בעבודה, למעט החלטה לעניין דרגת אי-כושר או החלטה בשל נסיבות טכניות לרבות אי-השלמת פרטי תביעה, אי-מסירת מסמך או מידע הנוגעים בדבר,

⁴⁵ סעיף 315ז וסימן ב'1 כולו הוספו בת' 161, ת"ת 5.12.15. ראו הוראות תחילה ותחולה בהערות המבוא לת' 161.

⁴⁶ סעיף 315ח וסימן ב'1 כולו הוספו בת' 161, ת"ת 5.12.15. ראו הוראות תחילה ותחולה בהערות המבוא לת' 161.

אי-התייצבות לדיון בוועדה רפואית או בוועדת עררים או איחור במתן החלטה בידי המוסד (בסעיף זה - נסיבות טכניות) ;

(2) ערעור שהגיש עורך הדין על החלטת ועדת מומחים לפי חוק לפיצוי נפגעי גזות, שלא נובעת מנסיבות טכניות ;

(3) ערעור שהגיש עורך הדין בשל אי-הכרה בתקופה שקדמה לתקופה שבשלה ניתן להגיש תביעה לפי סעיף 296.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), שר המשפטים, בהתייעצות עם השר ובאישור ועדת העבודה והרווחה, רשאי לקבוע סכומים מרביים לתשלום בעד תביעה כאמור באותו סעיף קטן או הגבלות על אופן התשלום או מועדי גביית התשלומים.

(ג) הוראות סעיפים 315 ב(א) ו-ג(ג), 315 ד, 315 ו-315(א)(1) לא יחולו על טיפול בבדיקה מחדש כאמור בסעיף 315 ב(ב)(3), אם המייצג בתביעה או המסייע באופן אחר בהגשתה לא ייצג בתביעה או סייע באופן אחר בטיפול בתביעה בשלביה הקודמים ואינו בעל זיקה כהגדרתו בסעיף 315 ג(ד) למייצג או למסייע כאמור.

315 ט. מס ערך מוסף ושינוי סכומים ועדכונים⁴⁷

(א) על הסכומים כאמור בסעיף 315 ב ייוסף מס ערך מוסף.

(ב) הסכומים הנקובים בהגדרות "גמלה בסכום נמוך" ו"הסכום היסודי" יעודכנו ב־1 בינואר של כל שנה, לפי שיעור עליית המדד שפורסם לאחרונה לפני אותו יום לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני יום 1 בינואר של השנה הקודמת, ולעניין מועד העדכון הראשון - לעומת המדד שפורסם לאחרונה ביום ט"ז באב התשע"ה (1 באוגוסט 2015).

(ג) שר המשפטים, בהסכמת השר ובאישור ועדת העבודה והרווחה, רשאי לשנות, בצו, את הסכומים הנקובים בהגדרה "גמלה בסכום נמוך" ובהגדרה "הסכום היסודי", ואת השיעורים הנקובים בסעיף 315 ב(א).

(ד) הודעה בדבר הסכומים והשיעורים המעודכנים לפי סעיף זה תפורסם באתר המוסד.

315 י. דיווח לכנסת - הוראת שעה⁴⁸

(א) מי שמייצג בתביעה או מסייע באופן אחר בהגשתה יציין את עובדת הייצוג או הסיוע, לפי העניין במסמכים המוגשים למוסד במסגרת הטיפול בתביעה, למטרת מחקר ודיווח.

(ב) המוסד ימסור לוועדת העבודה והרווחה, מדי שנה, בחמש השנים החל מיולי 2017, נתונים בדבר מספר הזכאים לגמלה, סכומי הגמלה ששולמו ואחוזי הנכות ודרגת אי-כושר שנקבעו, לפי סוגי הגמלאות, תוך הבחנה בין מי שתביעתם טופלה בידי מי שמייצג בתביעה, מי שתביעתם טופלה בידי גורם הפועל מטעם המוסד, ומי שתביעתם הוגשה בלא טיפול כאמור.

סימן ג': תשלומי גמלה

⁴⁷. סעיף 315 ט וסימן ב'1 כולו הוספו בת' 161, ת"ת 5.12.15. ראו הוראות תחילה ותחולה בהערות המבוא לת' 161.

⁴⁸. סעיף 315 י וסימן ב'1 כולו הוספו בת' 161, ת"ת 5.12.15. ראו הוראות תחילה ותחולה בהערות המבוא לת' 161.

[141]

(א) בוטל.⁵⁰

(ב) בוטל.⁵¹

(ג)⁵² פקעה מחמת פטירה זכותו של מי ששולמה לו קצבה או תוספת קצבה המשולמות לפי פרקים ה', ט' או י"א, ישולמו הקצבה או תוספת הקצבה עד תום החודש שבו פקעה הזכות; ואולם אם קיימת בעד אותו חודש, מכוחו של הנפטר, גם זכות לקצבת תלויים לפי פרק ה' או לקצבת שאירים לפי פרק י"א, תשולם לזכאי לקצבת התלויים או לקצבת השאירים כאמור, הגמלה הגבוהה מבין אלה:

(1) קצבת התלויים או קצבת השאירים האמורות, לפי הענין;

(2) הקצבה או תוספת הקצבה שיש לשלמן עד תום החודש שבו פקעה הזכות, לפי סעיף קטן זה.

[142]

(א) השר רשאי לקבוע, בין לגבי כל הזכאים ובין לגבי סוגים מהם -

(1) הוראות בדבר אופן תשלומן של גמלאות ומועדי תשלומן;

(2) פריסת הכנסה, שהיא בנוסף לשכר החודשי הרגיל, לענין חישוב גמלאות.

(ב)⁵⁴ המוסד יפרסם באתר האינטרנט שלו, בתחילת כל שנה קלנדרית, את החגים שלפניהם יוקדם תשלום הגמלה לזכאים, את הגמלאות שתשלומן יוקדם ואת המועדים שבהם ישולמו הגמלאות לפני החג, והוא רשאי לשנות את הפרטים האמורים.

⁴⁹ ס' 316 - בת' 9, ת"ת 1.4.96, נוספו להגדרת השוליים המילים "ופקיעת זכות לקיצבה".

⁵⁰ ס' 316(א) בנוסח המקורי:

"קצבה שהוגדלה על פי סעיפים 111(א) או 142(א) לא תפחת משום כך בלבד שתוקף ההעלאה פקע במועד שבו מעודכנת הקצבה על פי השכר הממוצע".

בוטל בת' 61, ת"ת 1.1.06. ר' הוראת תחולה בס' 68 להערות מבוא לת' 61.

⁵¹ ס' 316(ב) בנוסח המקורי:

"בהגדלת קצבה לאחר המועד האמור בסעיף קטן (א) לא יובא הסכום שבו היתה פוחתת הקצבה אילולא הוראת סעיף קטן (א) בחישוב הבסיס לקביעת ההגדלה, וסכום זה יקוּזז כנגד ההגדלה".

בוטל בת' 61, ת"ת 1.1.06. ר' הוראת תחולה בס' 68 להערות מבוא לת' 61.

⁵² ס' 316(ג) - נוסף בת' 9, ת"ת 1.4.96, בנוסח:

"(ג) פקעה, מחמת פטירה, זכותו של מבוטח לקצבה או לתוספת לקצבה, המשולמות לפי פרקים ה', ט' או י"א, ישולמו הקצבה או התוספת עד תום החודש שבו פקעה הזכות; ואולם לא תשולם בעד אותו חודש מכוחו של אותו מבוטח קצבת תלויים לפי פרק ה' או קצבת שאירים לפי פרק י"א."

הוראת תחולה קובעת כי סעיף זה יחול לגבי מקרים שבהם תפקע הזכות לקצבה או לתוספת לקצבה ביום התחילה או אחרי.

בת' 44, ת"ת - ר' הערות מבוא לת' 44, הוחלף לנוסח דלעיל.

⁵³ ס' 317 - ר' תקנות הביטוח הלאומי (הגשת תביעה לגמלה ואופן תשלומה), התשנ"ח-1998.

⁵⁴ ס' 317(ב) - נוסף בת' 212, ת"ת 10.1.19.

[142א]

מקום שנקבע בחוק זה כי זכות לגמלה תהיה לפי תנאים, כללים, מבחנים או כיוצא באלה, שייקבעו או שנקבעו, תהיה תחילתה של הזכות ביום תחילתן של התקנות שקבעו אותם.

[142ב]

מקום שנקבע בחוק זה כי זכות לגמלה או לתוספת גמלה, למעט זכות לגמלה לפי פרקים ג' ו-ז', מותנית בתשלום דמי ביטוח, יראו תקופה שבה היה מבוטח פטור מתשלום דמי ביטוח לפי סעיף 351(יא), כתקופה שבעדה שולמו דמי ביטוח.

[143]

(א) לא תשולם תוספת קצבה -

(1) בזכותו של אדם המקבל קצבה ;

(2) לשני בני אדם או יותר בזכותו של אדם אחד.

(ב) גמלת סיעוד לא תיחשב כקצבה לענין סעיף קטן (א)(1).

(ב1)⁵⁵ נמצא אדם זכאי לקצבה בעד תקופה שבעדה שולמה בזכותו תוספת קצבה (בסעיף קטן זה - הזכאי), יופחת מסכום הקצבה שהוא זכאי לה סכום תוספת הקצבה ששולמה בזכותו כאמור, ובלבד שבתקופה שבעדה שולמה בזכותו תוספת הקצבה, התגורר הזכאי עם האדם שלו שולמה התוספת, ואותו אדם נפטר בטרם התבררה זכאותו של הזכאי לקצבה ; על סכום תוספת הקצבה שיופחת כאמור, יחולו הוראות סעיף 315, בשינויים המחויבים.

(ג) לא יינתנו לאדם, אם אין כוונה אחרת משתמעת -

(1) קצבאות שונות לפי חוק זה בעד פרק זמן אחד ;

(2) גמלאות שונות עקב מאורע אחד מכוח ענפי ביטוח שונים לפי חוק זה.

(ד)⁵⁶ היה אדם זכאי, לולא הוראות סעיף זה, ליותר מגמלה אחת, הברירה בידו לקבל אחת מהן ; בחר בקצבת נכות לפי פרק ה' או בקצבת תלויים לפי הפרק האמור במקום בקצבת אזרח ותיק או בקצבת שאירים, לפי הענין, לא תפחת קצבת הנכות או קצבת התלויים כאמור משיעור קצבת האזרח הוותיק או קצבת השאירים כל עוד הוא זכאי לכך כאמור.

(ה)⁵⁷ על אף הוראות סעיף קטן (ג)(1), זכאי לקיצבת תלויים שנעשה זכאי לקיצבת אזרח ותיק, או זכאי לקיצבת אזרח ותיק שנעשה זכאי לקיצבת תלויים, יקבל קיצבת תלויים ומחצית מקיצבת

⁵⁵ ס' 320(ב1) - נוסף בת' 120 ת"ת 1.8.10 בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גימלה המשתלמת בעד יום התחילה ואילך.

⁵⁶ ס' 320(ד) - ת' 192, ת"ת 27.8.17 הוחלף הביטוי "קצבת זקנה" בביטוי "קצבת אזרח ותיק" והביטוי "קצבת הזקנה" בביטוי "קצבת האזרח הוותיק".

⁵⁷ ס' 320(ה) - בנוסח המקורי :

"זכאי לקצבת תלויים שנעשה זכאי לקצבת זקנה או זכאי לקצבת זקנה שנעשה זכאי לקצבת תלויים, יחולו לגביו הוראות אלה :

(1) בחר בקצבת זקנה - תשולם לו אותה קצבה, ובנוסף לה תשולם לו מחצית מקצבת תלויים המגיעה לו,

ובלבד שמחצית זו לא תעלה על 50% מקצבת השאירים לפי סעיף 252(א)(1).

האזרח הוותיק שהיתה משתלמת לו, ובלבד שקיצבה זו לא תפחת משיעור הקיצבה הכוללת שהיתה משתלמת לו אילו שולמה לו קיצבת האזרח הוותיק במלואה ובנוסף לה מחצית הקיצבה הגבוהה מבין אלה: קיצבת תלויים או קיצבת שאירים.

(ו)⁵⁸ הוראות סעיף קטן (ג) לא יחולו לגבי -

(1) קצבת ילדים ;

(2) דמי קבורה ;

(3) מבוטח המקבל קצבת נכות לפי פרק ה' והזכאי לקבל קצבת נכות כאמור בקשר לפגיעה אחרת, ובלבד שסך כל הקצבאות לא יעלה על הקצבה שהיתה ניתנת לו אילו היתה דרגת נכותו לפי פרק ה' 100% ;

(4) קצבת לידה ;

(5) תשלום מיוחד לפי סעיף 62 ;

(6) גמלת סיעוד ;

(7)⁵⁹ חיסכון ארוך טווח לילד לפי סימן ה' לפרק ד'.

(ז) לא יהיה אדם זכאי לדמי אבטלה בעד התקופה שבה הוא זכאי לאחד מאלה :

(1) דמי לידה המשתלמים לפי פרק ג' ;

(2) דמי פגיעה המשתלמים לפי פרק ה' ;

(3) תגמול לפי פרק י"ב ;

(4)⁶⁰ דמי חופשה לפי חוק חופשה שנתית או לפי הסכם קיבוצי או חוזה עבודה בין ששולמו ובין שלא שולמו ;

(4א)⁶¹ דמי הסתגלות מיוחדים ;

(4ב)⁶² לגבי מבוטח בחופשה ללא תשלום - ימי חופשה צבורים שהמבוטח זכאי להם, בין ששולם בעדם שכר ובין שלא שולם ;

(5) כל תשלום אחר שהשר, באישור ועדת העבודה והרווחה, קבע בצו כתשלום הבא כפיצוי על הפסד שכר ולפי התנאים שקבע בצו.

(ח)⁶³ מבוטחת הזכאית לדמי הסתגלות מיוחדים בעד ימים החלים בחודש שבעדו היא זכאית גם לקצבת אזרח ותיק, תשלום לה בעד אותו חודש הגמלה הגבוהה מביניהן.

(2) בחר בקצבת תלויים - לא תפחת קצבה זו משיעור הקצבה הכוללת שהיתה משתלמת לו אילו בחר בקצבת זקנה כאמור בפסקה (1) ;

(3) לענין סעיף קטן זה, "זכאי לקצבת זקנה" - זכאי לקצבת זקנה שהשלים תקופה אכשרה לפי סעיף, 246(א).

בתי' 4, הוחלף לנוסח דלעיל. בס"ח 1600, התשנ"ו, עמ' 382, נקבע כי תחילתו של תיקון זה הינו מיום 1.9.95 והוא חל על קצבה המשתלמת בעד יום התחילה ואילך.

תי' 192, ת"ת 27.8.17 הוחלף הביטוי "קצבת זקנה" בביטוי "קצבת אזרח ותיק" (כולל ההטיות הדיקדוקיות השונות).

⁵⁸ סי' 320(ז) - הערת העורך: בריישא, במקום אזכור סעיף קטן (ב) צריך להיות סעיף קטן (ג). טעות זאת נפלה בעת ההחלפה לנוסח המשולב החדש אך טרם תוקנה.

בתי' 26, ת"ת 1.10.95, במקום "סעיף קטן (ב)", בא "סעיף קטן (ג)".

⁵⁹ סי' 320(ז)(7) הוסף בתי' 164. ת"ת - ר' הערות מבוא לתי' 164.

⁶⁰ סי' 320(ז)(4) - בתי' 225, ת"ת 1.7.21 נמחקה המילה "המשתלמים" (אחרי המילים "דמי חופשה") ונוספה הסיפא החל במילים "בין ששולמו..."

⁶¹ סי' 320(ז)(4א) - נוסף בתי' 78, ת"ת 18.2.05, בנוסח דלעיל.

⁶² סי' 320(ז)(4ב) - נוסף בתי' 225, ת"ת 1.7.21.

(ט) קיבל זכאי לקצבת נכות לפי פרק ט' מענק לפי סעיף 107 או לפי סעיף 113, יהיה המוסד רשאי לנכות מקצבת הנכות את המענק או חלק ממנו, הכל לפי כללים, מבחנים ודרכי חישוב שנקבעו באישור ועדת העבודה והרווחה.

321. ניכוי מקצבה

[143ב]

(א) "נעשה אדם זכאי לקצבה לפי פרקים ה', ט', י"א או י"ג ויהא מגיעה לו למפרע בעד תקופה שבה שולמה לו גמלה לפי חוק הבטחת הכנסה, רשאי המוסד לנכות מסכום הקצבה את סכום הגמלה ששולמה בעד אותה תקופה, כולה או מקצתה, ובלבד שלא ינוכה יותר מסכום הקצבה שהיתה מגיעה לו בעד אותה תקופה.

(ב) הסכום שנוכה כאמור בסעיף קטן (א) יועבר לאוצר המדינה, בהתאם להסדרים שנקבעו.

322. סכום מרבי לתביעות תלויים ושאיירים

[144]

(א) היתה קצבה נתבעת על ידי בני אדם שונים בגלל פטירתו של מבוטח אחד כשהאחד תובע לפי פרק ה' והאחד לפי פרק י"א, לא יעלה סך כל הקצבאות שישתלמו בזכותו של אותו מבוטח על הסכום המרבי שנקבע לסך כל הקצבאות המגיעות בזכות אותו מבוטח לפי אחד הפרקים האמורים, הכל לפי הסכום הגדול יותר.

(ב) מקום שבגלל הוראות סעיף קטן (א) אי אפשר לספק את התביעות של כל התובעים במלואן, יפסוק בית הדין לעבודה כיצד יחולק סך כל הקצבאות העומד לחלוקה בין כל התובעים בהתחשב במצב הכלכלי של התובעים ובמידת תלותם באדם שבזכותו משתלמות הקצבאות; ואולם אם הוגש הסכם בכתב של התובעים בענין תשלום סך כל הקצבאות או חלוקתו, ישולם סך כל הקצבאות, או יחולק, לפי ההסכם.

323. גמלאות בחירה

[145]

(א)

(1) הזכאי עקב מאורע אחד לגמלה לפי פרקים ה', י"א או י"ג ולתגמול או למענק או להענקה לפי חוק הנכים, חוק משפחות חיילים, חוק תגמול לחייל, חוק המשטרה, חוק שירות בתי הסוהר או סעיפים 63 ו-63 לחוק שירות המדינה, הברירה בידו לבחור באחד מהם.

(2) תגמול המשולם לפי סעיף 20א(א) לחוק הנכים לא ייחשב כתגמול לענין סעיף קטן זה.

⁶³ ס' 320(ח) - בת' 78, ת"ת 18.2.05, אחרי "לדמי אבטלה" בא "או לדמי הסתגלות מיוחדים". בת' 192, ת"ת 27.8.17 הוחלף הביטוי "לקצבת זקנה" בביטוי "לקצבת אזרח ותיק". בת' 214, ת"ת 16.6.20 נקבע כי בתקופה שמיום 1.3.20 עד יום 30.6.20 ("תקופת הוראת השעה") ייקרא ס"ק (ח) ללא המילים "לדמי אבטלה או". עוד נקבע כי נוסח זה יחול על גמלת אזרח ותיק, גמלת שאירים, קצבת נכות ודמי אבטלה המגיעים לפי חוק הביטוח הלאומי בעד החודשים מרס, אפריל, מאי ויוני 2020 לאדם שהיה זכאי לקבלת הגמלה או הקצבה כאמור, ובלבד שאלמלא התיקון הייתה הקצבה החודשית לנכה נמוכה יותר. בנוסף נקבע כי אוצר המדינה יחזיר למוסד לביטוח לאומי כל סכום שהוצא בגין כל גמלה או תוספת גמלה המשתלמת לפי הוראות חוק הביטוח הלאומי בנוסח האמור. בת' 216, ת"ת 28.6.20 הוארכה הוראת השעה שבת' 214 גם לתקופה שמתאריך התחילה הנ"ל ועד סוף "התקופה הקובעת" כאמור בסעיף 179א לחוק (16.8.20). ראו הוראות תחילה ותחולה בהערות המבוא לת' 216. בת' 229, ת"ת 1.1.22 נחקקה הוראה זוהי לגבי התקופה שמיום 1.1.22 ועד יום 31.3.23, ונקבעה הוראה לפיה אוצר המדינה ישפה את המוסד לביטוח לאומי לגבי כל סכום שהוצא בעד כל גמלה או תוספת גמלה המשתלמת לפי הוראות אלה.

בת' 235, ת"ת 16.2.23 נמחקו המילים "לדמי אבטלה או" באופן קבוע מנוסח הסעיף.

⁶⁴ סעיף 321 - ההתייחסות לפרק י"ג נוספה בת' 185, ת"ת 27.4.17.

(ב) הזכאי בעד פרק זמן אחד לדמי פגיעה ולתגמול לפי פרק י"ב, הברירה בידו לבחור באחד מהם.

(ג) הזכאי עקב מאורע אחד לגמלה לפי פרק ט' ולתגמול או לקצבה לפי אחד החוקים המפורטים להלן, הברירה בידו לבחור באחד מהם:

(1) חוק הנכים;

(2) חוק המשטרה;

(3) חוק שירות בתי הסוהר;

(4) סעיפים 63 ו-63ח לחוק שירות המדינה;

(5) חוק נכי המלחמה בנאצים;

(6) חוק נכי רדיפות הנאצים;

(7) חוק נפגעי פעולות איבה;

(8) חוק תגמול לחייל.

(ד) השר, באישור ועדת העבודה והרווחה, רשאי לקבוע בצו כל חוק אחר כחוק שקיימת לגביו הברירה לענין סעיף קטן (ג).

(ה)⁶⁵ הבחירה לפי פסקאות (2) עד (8) של סעיף קטן (ג) תיעשה עד תום ששה חודשים מהיום שבו נקבעה לראשונה דרגת נכותו היציבה של הנכה לפי פרק ט'.

(ו)⁶⁶ הבחירה לפי פסקה (1) של סעיף קטן (ג) תיעשה עד תום שישים ימים מהיום שבו נקבעו דרגת נכותו היציבה לפי פרק ט' ודרגת נכותו הקבועה לפי חוק הנכים, לפי המאוחר מביניהם; כל עוד לא נקבעו דרגות נכות כאמור, יהיה הנכה זכאי לבחור אם לקבל תגמולים לפי חוק זה או לפי חוק הנכים, כל אימת שחל שינוי בגובהם של הגמלה או של התגמול החודשי, לפי העניין, ובלבד שלא ישנה את בחירתו יותר מפעמיים.

324. הנמצא בחוץ לארץ

[146]

(א)⁶⁷ הנמצא בחוץ לארץ למעלה משלושה חודשים, לא תשולם לו קצבה בעד הזמן שלמעלה משלושת החודשים הראשונים, אלא בהסכמת המוסד; ואולם רשאי המוסד לשלם את הקצבה, כולה או מקצתה, לתלויים בו.

(ב)⁶⁸ נמצא זכאי לקצבה בישראל, לא תשולם לו תוספת לקצבה בעד תלוי כמשמעותו בסעיפים 200, 201 ו-247 ובעד ילד כמשמעותו בסעיף 252(ב), הנמצאים בחוץ לארץ למעלה מעשרים וארבעה חודשים רצופים, בעד פרק הזמן שמתום עשרים וארבעה חודשים האמורים, אלא בהסכמת המוסד.

⁶⁵ ס' 323(ה) - ת"ת 30 יום מיום 27.12.07, במקום "סעיף קטן (ג)" בא "פסקאות (2) עד (8) של סעיף קטן (ג)".

⁶⁶ ס' 323(ו) - נוסף בת' 101, ת"ת 30 יום מיום 27.12.07, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על מי שהגיש לראשונה תביעה לקצין תגמולים ביום התחילה ואילך, וכן על מי שהגיש תביעה לפי פרק ט' לחוק הביטוח הלאומי בשלוש השנים שקדמו ליום התחילה.

⁶⁷ ס' 324(א) - בת' 60, ת"ת 1.1.03, סעיף 324 המקורי סומן כ-324(א).
בת' 114, ת"ת 1.8.09, במקום "מששה חודשים" בא "משלושה חודשים" ובמקום "מששת החודשים" בא "משלושת החודשים". ר' הוראת תחולה בסעיף 141(ב) להערות מבוא לת' 114.

⁶⁸ ס' 324(ב) - נוסף בת' 60, ת"ת 1.1.03, בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 60.

324א. תנאי לתשלום גמלה למי ששהה מחוץ לישראל⁶⁹

(א) שהה אדם מחוץ לישראל 183 ימים לפחות במהלך שנה והוא זכאי לגמלה בתנאי שהוא מתגורר בישראל, לא תשולם לו או בעדו גמלה כאמור, כל עוד לא תמה שנה שבמהלכה התגורר בישראל 183 ימים לפחות, אלא אם כן הודיע למוסד במועד, בתנאים ובאופן שקבע השר על יציאתו מישראל, על תקופת היעדרותו המשווערת ממנה ועל חזרתו אליה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לגבי -

(1) גמלה המשתלמת לפי פרק ג' למבוטח כמשמעותו לפי הוראות סעיף 40(א)(2) ו-(ב)(1);

(2) גמלה המשתלמת לפי פרקים ה', ח' ו-י"ג;

(3) מי ששהה מחוץ לישראל לצורך קבלת טיפול רפואי הניתן לפי הוראות סעיף 11 בחוק ביטוח בריאות.

(ג) בסעיף זה, "שנה" - שנים עשר חודשים רצופים.

1.324א. נעדר⁷⁰

לא תשולם גמלה לנעדר או בעדו, בעד התקופה שלאחר שישה חודשים מהמועד שבו נקבע כי הוא נעדר, וכל עוד לא אותר; בסעיף זה, "נעדר" - כהגדרתו בחוק סיוע לבני משפחה של נעדרים, התשפ"ו-2026.

324ב. שלילת גמלה משוהה שלא כדין⁷¹

(א) לא תשולם גמלה לשוהה שלא כדין, כמשמעותו בסעיף 13 בחוק הכניסה לישראל (בסעיף זה - שוהה שלא כדין) בעד תקופת שהותו כאמור.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), מי שמשתלמת לו גמלה ונעשה שוהה שלא כדין, יופסק לו תשלום הגמלה בעד תקופת שהותו שלא כדין לפי הוראות הסעיף הקטן האמור, החל בתום 30 ימים מיום שנעשה שוהה שלא כדין.

325. אסיר⁷²

[147]

(א) הנמצא במאסר על פי פסק דין של בית משפט שדן אותו למאסר של שלושה חודשים או יותר, לא תשולם לו כל גמלה בעד הזמן שהוא במאסר.

(ב)⁷³

⁶⁹ ס' 324א - נוסף בת' 60, ת"ת 1.1.03, בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 60.

⁷⁰ ס' 1.324א - נוסף בת' 266, ת"ת 24.5.26.

⁷¹ ס' 324ב - נוסף בת' 60, ת"ת 1.1.03, בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 60.

⁷² בת' 163, ת"ת 5.11.15, סומן הסעיף כס"ק (א), והוסף ס"ק (ב). ר' הערות מבוא לת' 163.

⁷³ ס' 325(ב) הוחלף בת' 251, ת"ת 20.11.24. על פי הוראות התחולה, הוראות התיקון יחולו לגבי מי שנמצא במאסר ביום התחילה הנ"ל או לאחריו.

עד להחלפתו בנוסח דלעיל, היה נוסח ס' 325(ב) כדלקמן:

"(ב)

(1) ילד כהגדרתו בסעיף 238, שהורשע בעבירת ביטחון כהגדרתה בסעיף 326(ג) או בעבירה לפי סעיף 332א לחוק העונשין שבוצעה מתוך מניע לאומני או בזיקה לפעילות טרור, ונגזר עליו עונש מאסר, לא יושלמו להוריו במשך הזמן שהוא במאסר -

(1) ילד כהגדרתו בסעיף 238 שהורשע בעבירת ביטחון כהגדרתה בסעיף 326(ג), ונגזר עליו עונש מאסר, לא ישולמו להוריו במשך הזמן שהוא במאסר -

(א) גמלה המשולמת בעדו לפי פרק ד' ;

(ב) תוספת לגמלה המשולמת בעדו לפי סעיפים 132(5), 200(ג)2, 244(ב)2 ו-252(ב), וכן לפי חוק הבטחת הכנסה וחוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972.

(2) במשך תקופת המאסר כאמור בפסקה (1), לא יבוא הילד במניין הילדים לעניין הסעיפים המנויים בפסקה (1)(ב), לעניין סעיף 68 ולעניין חוק הבטחת הכנסה וחוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972.

326. שילת גמלה בגלל פשע⁷⁴

[148]

(א)⁷⁵ חל המקרה המזכה לגמלה, אגב ביצוע או אגב נסיון לבצע פשע בידי הזכאי לאותה גמלה, או כתוצאה מביצוע או נסיון כאמור או בקשר עמו, לא תינתן הגמלה - ואם בוצע הפשע מתוך מניע לאומני או בזיקה לפעילות טרור בידי מי שמכוחו ניתנת גמלה לפי סעיף 62, לפי סימנים ד' או ה' בפרק י"א לפי סעיף 310 או בידי מי שבעד ילדו ניתנת גמלה לפי סעיף 74(ב)(1)(א) או (ב), לא תינתן הגמלה לפי אותם סעיפים.

(ב)⁷⁶ נדון אדם למאסר עולם בשל עבירה לפי סעיף 301א(א)(10) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, או לפי סעיף 301א(א)(11) לחוק האמור במסגרת פעילותו של ארגון טרור או לפי סעיף 300 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 כנוסחו ערב תחילתו של חוק העונשין (תיקון מס' 137), התשע"ט-2019, אשר בוצעה מתוך מניע לאומני או בזיקה לפעילות טרור - לא תשולם לו קצבה לפי סימן ג' בפרק י"א.

(ג)⁷⁷ בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), הורשע אדם באחת מאלה : עבירת טרור חמורה כהגדרתה בחוק המאבק בטרור, עבירת בגידה או ריגול חמור או עבירת טרור ביטחונית בבית משפט צבאי

(א) גמלה המשולמת בעדו לפי פרק ד' ;

(ב) תוספת לגמלה המשולמת בעדו לפי סעיפים 132(5), 200(ג)2, 244(ב)2 ו-252(ב), וכן לפי חוק הבטחת הכנסה וחוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972.

(2) במשך תקופת המאסר כאמור בפסקה (1), לא יבוא הילד במניין הילדים לעניין הסעיפים המנויים בפסקת משנה (1)(ב), לעניין סעיף 68, ולעניין חוק הבטחת הכנסה וחוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972.

⁷⁴ ס' 326 - בת' 50, ת"ת 1.11.02, נוספה הסייפא המתחילה במילים "ואם בוצע הפשע..." הוראת תחולה קובעת כי לא תנתן גמלה לפי התיקון בעד התקופה שמיום התחילה ולאחריו לרבות עקב ביצוע פשע כאמור בסעיף 326 סייפא שהתרחש לפני יום התחילה.

⁷⁵ ס' 326(א) - בת' 95, ת"ת 1.6.07, סעיף 326 סומן 326(א) ובמקום "בפרק י"א או לפי סעיף 310" בא "בפרק יא.... 74(ב)(1)(א) או (ב)". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על פשע שבוצע ביום התחולה ואילך.

בת' 116, ת"ת 17.1.10, במקום "סימן ד'" בא "סימנים ד' או ה'". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול לגבי פשע שבוצע מתוך מניע לאומני ביום פרסומו של חוק זה ואילך.

בת' 139, ת"ת 14.5.12, אחרי "מניע לאומני" בא "או בזיקה לפעולת טרור".

⁷⁶ ס' 326(ב) - נוסף בת' 95, ת"ת 1.6.07, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על פשע שבוצע ביום התחולה ואילך.

בת' 139, ת"ת 14.5.12, אחרי "מניע לאומני" בא "או בזיקה לפעולת טרור".

בת' 211, ת"ת 10.7.19, נוספה ההתייחסות לסעיפים 301א(10) ו-11 לחוק העונשין במסגרת פעילותו של ארגון טרור, והותאמה ההתייחסות לסעיף 300 לחוק העונשין כנוסחו ערב תאריך התחילה האמור.

⁷⁷ 326(ג) - נוסף בת' 139, ת"ת 14.5.12, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על מי שביצע עבירה כאמור בו ביום התחילה ואילך.

בת' 163, ת"ת 5.11.15, הוספו בס"ק 326(ג) אחרי המילים "בזיקה לפעילות טרור", המילים "(בסימן זה - עבירת ביטחון)".

בת' 178, ת"ת 1.11.16, החליפו המילים "בעבירת ביטחון חמורה כהגדרתה בחוק המאבק בטרור התשע"ו-2016" את הנוסח הקודם שהיה : "באחת או יותר מהעבירות המנויות בפסקאות (1) ו-(2) בהגדרה "עבירת ביטחון" בחוק סדר הדין הפלילי (עצור החשוד בעבירת ביטחון) (הוראת שעה), התשס"ו-2006".

בת' 251, ת"ת 20.11.24, הוחלפו בס"ק זה המילים "בעבירת ביטחון חמורה" במילים "בעבירת טרור חמורה", ונמחקו מהסעיף המילים "שבוצעה מתוך מניע לאומני או בזיקה לפעילות טרור".

(בסימן זה - עבירת ביטחון), ונגזרו עליו עשר שנות מאסר לפחות, או נדון אדם למאסר בשל עבירת רצח או ניסיון לרצח בנסיבות טרור, הוא לא ייחשב מבוטח לעניין פרק ג', סימנים א' ו' עד ה' לפרק ד', סימנים א' עד ז' ר"ט לפרק ה', פרקים ו' עד ח', סימנים א' עד ה' לפרק ט', פרק י' וסימנים א' עד ג' ו' עד ו' לפרק י"א, ולעניין מי שנדון למאסר בשל עבירת רצח או ניסיון לרצח בנסיבות טרור - גם לעניין סימן ח' לפרק ה' וסימן ד' לפרק י"א, ויחולו הוראות אלו:

(1) לא תשולם ולא תינתן לו כל גמלה לפי חוק זה;

(2) לא תשולם תוספת לקצבה בעד תלויים בו לעניין גמלה כאמור בפסקה (1), ובכלל זה לפי סעיפים 132(5), 200(ג) ו-201, 244(ב), 251(ב) או 252(ב);

(3) לא ישולמו ולא יינתנו בשל מותו גמלאות לפי סימן ה' לפרק י"א, לפי סעיף 310 או לפי הסכם מכוח סעיף 9, ולעניין מי שנדון למאסר בשל עבירת רצח או ניסיון לרצח בנסיבות טרור - גם גמלאות לפי סימן ח' לפרק ה' וסימן ד' לפרק י"א;

(4) לא ישולמו לו גמלאות בעד ילדיו, אולם על גמלה לפי סימן ב' לפרק ד' או לפי סעיפים 222 עד 222ב שאין זכאי אחר לתשלומה בעד הילד, יחולו הוראות סעיף 304.

(ד) 78 (בוטל)

(ה) 79 בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ג), כל עוד פסק הדין שניתן כאמור באותו סעיף קטן אינו פסק דין סופי, יעוכב תשלום הגמלאות האמורות באותו סעיף קטן או תעוכב נתינתן.

(ו) 80

(1) שירות בתי הסוהר ימסור למוסד, אחת לחודש, מידע על מי שנמצא במאסר בשל עבירת טרור חמורה כהגדרתה בחוק המאבק בטרור, עבירת בגידה או ריגול חמור או עבירת טרור ביטחונית, ונגזרו עליו עשר שנות מאסר לפחות או בשל עבירת רצח או ניסיון לרצח בנסיבות טרור.

(2) שירות בתי הסוהר ימסור למוסד, לגבי מי שהורשע בעבירות כאמור בפסקה (1) ושוחרר ממאסר במסגרת שחרור שבויים ישראלים או משא ומתן מדיני, בתוך חודש ממועד שחרורו, מידע על מועד שחרורו כאמור, על תקופת המאסר שנגזרה עליו, ועל המועד שהיה צפוי להשתחרר בו אילו לא שוחרר בנסיבות האמורות.

(3) חובת מסירת המידע כאמור בסעיף קטן זה לא תחול לעניין עבירה המנויה בפסקאות (3)(ב) ו-(4)(ב) להגדרה "עבירת רצח או ניסיון לרצח בנסיבות טרור".

(ז) 81 הוראות סעיף 326א(ד) יחולו, בשינויים המחויבים, לעניין איתשלוש גמלה או עיכובה לפי הוראות סעיף זה בשל מאסר שנגזר בבית משפט צבאי על מי שהורשע בעבירת טרור ביטחונית, ובכלל זה בעבירה של גרימת מוות בכוונה לפי סעיף 209 לצו בדבר הוראות ביטחון או בעבירה של ניסיון לפי סעיף 198 לאותו צו, לביצוע עבירה כאמור.

בת' 257, ת"ת 1.5.25 הוחלף נוסח סעיף קטן (ג) לנוסח דלעיל. הנוסח ערב ההחלפה היה:

"בלי לגרוע מהוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), הורשע אדם בעבירת טרור חמורה כהגדרתה בחוק המאבק בטרור התשע"ו-2016, (בסימן זה - עבירת ביטחון), ובשל כך נגזרו עליו עשר שנות מאסר לפחות, יפחית המוסד את הגמלה המשתלמת לו לפי פרקים ה' עד ח' או י"א בשיעור של 50%, ככל שהוא זכאי לאותה גמלה."

78. ס"ק 326(ד) - נוסף בת' 157, ת"ת 15.7.14, ר' הוראות מבוא לת' 157.

בת' 257, ת"ת 1.5.26 בוטל ס"ק (ד). נוסחו ערב הביטול היה:

"על אף הוראות סעיף קטן (ג), מי ששוחרר ממאסר במסגרת שחרור שבויים ישראלים או משא ומתן מדיני לאחר שהורשע בעבירה כאמור באותו סעיף קטן ונגזרו עליו עשר שנות מאסר לפחות, לא ישולמו לו - עד תום תקופת המאסר שנגזרה עליו - גמלאות אלה: דמי לידה לפי סימן ג' לפרק ג', גמלה לפי פרקים ה' עד ח', י"א ו"ג, וגמלה לפי הסכם בדבר גמלת ניידות או הסכם בדבר מתן הלוואות לרכישת רכב למוגבלים בניידות, שנערך לפי סעיף 9, והוראות סעיף קטן (ג) יחולו לגבי רק מתום התקופה שנגזרה עליו."

79. ס"ק 326(ה) נוסף בת' 257, ת"ת 1.5.26 בנוסח דלעיל.

80. ס"ק 326(ו) נוסף בת' 257, ת"ת 1.5.26 בנוסח דלעיל.

81. ס"ק 326(ז) נוסף בת' 257, ת"ת 1.5.26 בנוסח דלעיל.

(ח)⁸² בסעיף זה -

"בית משפט צבאי", "חוק המאבק בטרור", "עבירת טרור ביטחונית" ו"צו בדבר הוראות ביטחון" - כהגדרתם בסעיף 326א(ז);

"עבירת בגידה או ריגול חמור" - עבירה לפי סעיפים 97 עד 99 או עבירה לפי סעיף 113(ב), לחוק העונשין;

"עבירת רצח או ניסיון לרצח בנסיבות טרור" - עבירה לפי אחד מאלה:

(1) סעיף 301א(א)(10) לחוק העונשין;

(2) סעיף 301א(א)(11) לחוק העונשין לעניין ארגון טרור;

(3) סעיף 305 לחוק העונשין - אם התקיים אחד מאלה:

(א) בית המשפט קבע כי העבירה היא מעשה טרור לפי סעיף 37 לחוק המאבק בטרור;

(ב) העבירה נעברה לפני תחילתו של חוק המאבק בטרור והיא מעשה טרור על סמך העובדות שנקבעו בפסק הדין;

(4) סעיף 300 לחוק העונשין כנוסחו ערב תחילתו של חוק העונשין (תיקון מס' 137), התשע"ט-2019 - אם התקיים אחד מאלה:

(א) בית המשפט קבע כי העבירה היא מעשה טרור לפי סעיף 37 לחוק המאבק בטרור;

(ב) העבירה נעברה לפני תחילתו של חוק המאבק בטרור והיא מעשה טרור על סמך העובדות שנקבעו בפסק הדין;

(5) עבירה של גרימת מוות בכוונה לפי סעיף 209 לצו בדבר הוראות ביטחון או ניסיון לפי סעיף 198 לאותו צו, לביצוע עבירה כאמור.

326א. שלילת גמלה ממי שאינו תושב ישראל בגלל טרור⁸³

(א) בלי לגרוע מהוראות סעיף 326, הורשע מי שאינו תושב ישראל בביצוע עבירה כמפורט להלן, ואותו אדם זכאי לתשלום גמלה מחוץ לישראל, מכוח עצמו או מכוח בן משפחתו, לא תשולם לו הגמלה מיום שפסק הדין בעניינו היה לסופי, וכל עוד לא ניתן פסק דין סופי, יעוכב תשלום הגמלה כאמור:

(1) עבירת טרור חמורה או עבירה שבית המשפט קבע כי היא מעשה טרור לפי סעיף 37(ד) לחוק המאבק בטרור;

(2) עבירת טרור ביטחונית - בבית משפט צבאי.

(ב) נעצר במעצר עד תום ההליכים מי שאינו תושב ישראל, בשל אישום בביצוע עבירת טרור חמורה, עבירה שהיא מעשה טרור לפי סעיף 37(א) לחוק המאבק בטרור או עבירת טרור ביטחונית, והוא זכאי לגמלה כאמור בסעיף קטן (א), יעוכב תשלום הגמלה עד הכרעת הדין בעניינו.

(ג) הכריז שר הביטחון על אדם זר כפעיל טרור לפי פרק ב' לחוק המאבק בטרור, ואותו אדם זכאי לתשלום גמלה מחוץ לישראל, מכוח עצמו או מכוח בן משפחתו, לא תשולם לו הגמלה כל עוד ההכרזה עומדת בתוקפה.

⁸² ס"ק 326(ח) נוסף בת' 257, ת"ת 1.5.26 בנוסח דלעיל.

⁸³ ס' 326א – נוסף בת' 250, ת"ת 1.1.25 והוא יחול על גמלאות המשתלמות בעד יום התחילה ואילך, גם לגבי עבירה שנעברה לפני יום התחילה והכרזה על פעיל טרור שהוכרזה לפני יום התחילה.

(ד) טען אדם שלא שולמה לו גמלה או עוכב תשלומה בשל הוראות סעיפים קטנים (א) או (ב), לפני המוסד, כי עבירת הטרור הביטחונית שעבר נעברה בנסיבות שאין בהן כדי ליצור חשש לפגיעה בביטחון המדינה ושלא בזיקה לפעילות טרור (בסעיף קטן זה - נסיבות שאינן טרור), ושוכנע המוסד, על יסוד פסק הדין וכתב האישום, כי העבירה התקיימה בנסיבות שאינן טרור, לא יחולו הוראות אותם סעיפים קטנים; המוסד רשאי לבקש מהתובע המוסמך לעניין עבירה כאמור מידע לבחינת הטענות.

(ה) הגורמים שלהלן ימסרו למוסד, אחת לחודש, מידע בעניינים אלה:

(1) שירות בתי הסוהר - מידע על מעצר עד תום ההליכים בשירות בתי הסוהר של מי שאינו תושב ישראל, שהואשם בביצוע עבירת טרור חמורה, עבירה שהיא מעשה טרור לפי סעיף 37(א) לחוק המאבק בטרור או עבירת טרור ביטחונית;

(2) משרד הביטחון - מידע על הכרזות בתוקף על פעילי טרור לפי פרק ב' לחוק המאבק בטרור.

(ו)⁸⁴ המוסד ידווח לוועדת העבודה והרווחה, אחת לשנה, במשך חמש שנים, על מספר האנשים שלא שולמה להם גמלה או שעוכב תשלומה לפי הוראות סעיף זה, ועל סוגי הגמלאות וסכומן, בתקופה שקדמה למועד הדיווח.

(ז) בסעיף זה -

"אזור" ו"בית משפט צבאי" - כהגדרתם בתקנות שעת חירום (יהודה והשומרון וחבל עזה - שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ז-1967, כפי שהוארך תוקפן ותוקן נוסחן בחוק, מעת לעת;

"חוק המאבק בטרור" - חוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016;

"עבירת טרור ביטחונית" - עבירה כלהלן:

(1) עבירה לפי סעיפים 237א, 237ב ו-246(א)(1) לצו בדבר הוראות ביטחון;

(2) עבירה לפי סעיפים 242א, 242ב ו-249א לצו בדבר הוראות ביטחון לגבי העבירות המנויות בתוספת הראשונה לאותו צו למעט עבירות לפי הוראות אלה: סעיפים 90, 212א, 215(ג) ו-(ד), 218, 220, 222, 223, 231, 234, 244, 245, 248, 253, 254(א), 257, 300(א) ו-(ב) לצו בדבר הוראות ביטחון ותקנות 139, ו-143א לתקנות ההגנה;

(3) עבירה המנויה בתוספת השלישית לצו בדבר הוראות ביטחון, למעט עבירה לפי סעיפים 211, 212א, 215(ג) ו-(ד), 218, 220, 222, 223, 231, 232, 233(ג), 234, 245, 248, 251, 254, 259, 261, 300(א) ו-(ב), 317, 318, ו-319(ב)(2) לצו בדבר הוראות ביטחון, עבירה לפי צו בדבר איסור פעולות הסתה ותעמולה עוינת (יהודה והשומרון) (מס' 101), התשכ"ז-1967, ועבירה לפי תקנות 59(ד) ו-(ה), 63, 64, 66, 129(2), ו-140א לתקנות ההגנה;

"עבירת טרור חמורה" - עבירה המנויה בפסקה (1) להגדרה "עבירת טרור חמורה" בחוק המאבק בטרור;

"צו בדבר הוראות ביטחון" - צו בדבר הוראות ביטחון [נוסח משולב] (יהודה והשומרון) (מס' 1651), התש"ע-2009, כתוקפו מעת לעת;

"תקנות ההגנה" - תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, כתוקפן באזור.

⁸⁴ ס' 326א(ו) - על פי הוראות התחילה, החולה והמעבר שבת' 250, דיווח ראשון לפי סעיף 326א(ו) יימסר לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת בתוך 6 חודשים מיום תחילתו של סעיף 326א (1.1.25).

(א) בסעיף זה -

"מידע מטעה" - ידיעה כוזבת, בין בעל פה ובין בכתב, או מסמך מזויף;

"מסמך" ו"זיוף" - כהגדרתם בסעיף 414 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

(ב) הוכח להנחת דעתו של המוסד כי תובע גמלה או מקבל גמלה מסר למוסד מידע מטעה, ביוזעין, או נמנע מלמסור מידע ביוזעין שיש בכך כדי להשפיע על זכותו לגמלה, והמוסד החליט לדחות בשל כך את התביעה לגמלה, כולה או חלקה, או להפסיק בשל כך את תשלום הגמלה, כולה או חלקה, לפי הענין (בסעיף זה - החלטת המוסד), יחולו הוראות אלה:

(1) נדחתה התביעה לגמלה במלואה או הופסק תשלום הגמלה במלואה -

(א) לא תוגש תביעה חוזרת לגמלה זהה (בסעיף זה - תביעה חוזרת) בעד תקופה של 90 ימים מהיום שבו הודע לתובע הגמלה או למקבל הגמלה על החלטת המוסד, אלא אם כן שילם למוסד דמי טיפול בסך 400 שקלים חדשים;

(ב) הוגשה תביעה חוזרת בטרם חלפו 24 חודשים קלנדריים מהחודש שבו הודע לתובע הגמלה או למקבל הגמלה על החלטת המוסד, תופחת הגמלה המשתלמת בעד התקופה הקובעת בשיעור של 25%;

היתה התביעה החוזרת לגמלה שאינה משתלמת בעד תקופה מסוימת, תופחת אותה גמלה בשיעור האמור; לענין זה, "התקופה הקובעת" - שלושת החודשים הראשונים שלאחר הגשת התביעה החוזרת שבעדם זכאי התובע לגמלה;

(2) נדחתה התביעה לגמלה בחלקה או הופסק תשלום הגמלה בחלקו - יחולו הוראות פסקת משנה (א) של פסקה (1), וכן תופחת הגמלה המשתלמת בעד שלושת החודשים הראשונים שלאחר החלטת המוסד בשיעור של 25%, ולענין גמלה שאינה משתלמת בעד תקופה מסוימת - תופחת אותה גמלה בשיעור האמור.

(ג) לענין סעיף זה יראו כתביעה חוזרת גם תביעה לגמלה זהה, שאינה בעד התקופה, שלגביה הוגשה התביעה שנדחתה בהחלטת המוסד או שבעדה שולמה הגמלה שתשלומה הופסק בהחלטת המוסד, לפי הענין.

(ד) החלטת המוסד תתקבל לאחר שניתנה לתובע הגמלה או למקבל הגמלה, לפי הענין, הזדמנות לטעון את טענותיו.

(ה) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מאחריותו הפלילית של תובע הגמלה או מקבל הגמלה.

(ו) הסכום האמור בסעיף קטן (ב)(1)(א) יעודכן ב-1 בינואר של כל שנה בהתאם לשיעור עליית המדד שפורסם לאחרונה לפני מועד העדכון לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני 1 בינואר של השנה שקדמה לה, ויעוגל לשקל החדש הקרוב.

סימן ד': תביעות נגד צד שלישי

⁸⁵ ס' 327 - בנוסח המקורי: "ניסה אדם להשיג גמלה במרמה, תופחת הגמלה שהוא זכאי לה ב-25%". בת' 79, ת"ת 1.4.05, הוחלף לנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה בסעיף 3(ו) להערות מבוא לת' 79.

(א)⁸⁶ היה המקרה שחייב את המוסד לשלם גמלה לפי חוק זה משמש עילה גם לחייב צד שלישי לשלם פיצויים לאותו זכאי לפי פקודת הנזיקין, או לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975, רשאי המוסד או מעביד שאושר לכך לפי סעיף 343 לתבוע מאותו צד שלישי פיצוי על הגמלה ששילמו או שהם עתידים לשלמה. החזיר מעביד למוסד את הסכום ששילם המוסד לפי הוראות סעיף 94 או שילם מעביד לעובד דמי פגיעה בעד תקופת הזכאות הראשונה לפי הוראות אותו סעיף, רשאי המוסד או המעביד לתבוע מאותו צד שלישי פיצוי בעד הסכום שהוחזר למוסד או ששולם לעובד בידי המעביד כאמור.

(1א)⁸⁷

(1)⁸⁸ מבטח ידווח למוסד על כך שהוא או צד שלישי שהוא מבוטח שלו ניכו או רשאים היו לנכות סכום כלשהו מהפיצויים שהוא או צד שלישי שהוא מבוטח שלו חייבים לשלם לזכאי, בין לפי הסכם ביניהם ובין לפי פסק דין, בשל גמלה ששילם או שעתיד לשלם המוסד לפי חוק זה, ואשר המוסד רשאי היה לתבוע מהמבטח או מהצד השלישי לפי סעיף קטן (א); בסעיף זה, "מבטח" - כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

(2)⁸⁹ דיווח כאמור בפסקה (1) יועבר באופן מקוון על גבי טופס שעליו הורה המוסד ופרסם באתר האינטרנט שלו בתוך שישים ימים מיום כריתת ההסכם, מיום מתן פסק הדין או מיום ביצוע הניכוי, לפי המוקדם, ובו יפרט המבטח את שם הזכאי ומספר הזהות שלו, את הסכום ששילם או שהוא עתיד לשלם לפי ההסכם או לפי פסק הדין, את מועד כריתת ההסכם, מתן פסק הדין או ביצוע הניכוי, ולפי איזה חיקוק מאלה המנויים בסעיף קטן (א) חלה חובת הפיצוי, ואם נוהל הליך משפטי, יציין את מספרו; השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת העבודה והרווחה, רשאי לקבוע דרכים נוספות למסירת הדיווח ומסמכים או פרטים נוספים שיצורפו לדיווח, ולהאריך את התקופה למסירתו.

(3)⁹⁰ על אף האמור בכל דין, תקופת ההתיישנות של תביעת המוסד לפי סעיף קטן (א) נגד המבטח או צד שלישי שהוא מבוטח שלו תחל ביום קבלת הדיווח או ביום שבו נודע למוסד על ההליכים בין הזכאי למבטח או לצד השלישי, לפי המוקדם, ובלבד שלא תוגש תביעה כאמור אם חלפו 15 שנים מיום המקרה שחייב את המוסד לשלם את הגמלה.

(4) על אף הוראות סעיף 398(ב), אי-מסירת דיווח לפי סעיף קטן זה לא יהיה עבירה פלילית.

(2א)⁹¹

(1) היתה למוסד זכות תביעה כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא להעביר למבטח של הצד השלישי דרישה לתשלום סכום הפיצוי על הגמלה, או סכום פיצוי מופחת אם נקבע סכום כאמור בהסכם בין המוסד לבין המבטח; דרישת תשלום לפי סעיף קטן זה לא תועבר למבטח אם הוגשה תובענה על הסכום האמור.

⁸⁶ ס' 328(א) - בת' 14, ת"ת 1.1.97, נוספה הסייפא המתחילה במילים "וכן פיצוי על סכום שהמעביד החזיר למוסד לפי סעיף 94". ר' הוראות תחילה ותחולה בהערות מבוא לת' 14.

בת' 44, ת"ת - ר' הערות מבוא לת' 44, הוחלפה הסייפא בסייפא המתחילה במילים "החזיר מעביד למוסד...". בת' 79, ת"ת 1.1.97, אחרי "סעיף 94" בא "או שילם מעביד לעובד דמי פגיעה בעד תקופת הזכאות הראשונה לפי הוראות אותו סעיף" ואחרי "שהוחזר למוסד" בא "או ששולם לעובד בידי המעביד". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול לגבי פגיעה בעבודה שארעה ביום 1.1.97 ואילך.

⁸⁷ ס' 328(1א) - נוסף בת' 146, ת"ת - ר' הערות מבוא לת' 146, בנוסח דלעיל.

⁸⁸ בת' 168, ת"ת - ראו בהערות המבוא לת' 168, תוקן הנוסח "בסעיף קטן זה" בנוסח "בסעיף זה".

⁸⁹ בת' 168, ת"ת - ראו בהערות המבוא לת' 168, תוקן הנוסח "יישלח בדואר רשום" בנוסח "יועבר באופן מקוון על גבי טופס שעליו הורה המוסד ופרסם באתר האינטרנט שלו".

⁹⁰ בת' 168, ת"ת - ראו בהערות המבוא לת' 168, נמחקו אחרי "על אף האמור בכל דין, המילים "לא דיווח מבטח כאמור בסעיף קטן זה, תחל", ואחרי "מבטח שלו" נוספה המילה "תחל".

⁹¹ ס' 328(2א) נוסף בת' 168. ת"ת - 1.1.16. ראו הוראות תחולה בהערות המבוא לת' 168.

(2) העביר המוסד דרישת תשלום כאמור בפסקה (1), ישלם המבטח למוסד את הסכום שאינו שנוי במחלוקת מהסכום הנקוב בדרישה, בתוך 60 ימים מיום קבלת דרישת התשלום.

(3) המבטח יפרט את הסתייגויותיו בנוגע ליתרת התשלום שנותרה שנויה במחלוקת מהסכום הנקוב בדרישת התשלום, בתוך התקופה האמורה בפסקה (2); פירט המבטח את הסתייגויותיו כאמור, רשאי המוסד לתקן את דרישת התשלום, ולהעבירה למבטח בתוך 30 ימים; המבטח ישיב לדרישת התשלום המתוקנת, בתוך 30 ימים מיום קבלתה.

(4) הוראות פסקאות (2) ו-(3) לא יחולו, ככל שנקבע אחרת בהסכם בין המוסד למבטח.

(ב) הזכאי לגמלה לפי חוק זה חייב להושיט כל עזרה ולנקוט כל פעולה סבירה כדי לסייע למוסד במימוש זכותו לפי סימן זה, ולא יעשה כל פעולה העלולה לפגוע בזכויות המוסד לפי סימן זה או למנוע בעד מימושה; עבר הזכאי לגמלה על איסור לפי סימן זה, או לא עשה את המוטל עליו לפיו, רשאי המוסד לשלול ממנו את הזכות לגמלה, כולה או מקצתה.

(ג)⁹²

(1)⁹³ לא תוגש תובענה לפי סעיף זה נגד המדינה, או נגד עובד שלה בשל מעשה שעשה תוך כדי עבודתו כעובד המדינה.

(2) לא תוגש תובענה לפי סעיף זה נגד מוסד רפואי או נגד קופת חולים, או נגד עובד שלהם, שעילתה היא טיפול רפואי במסגרת המוסד הרפואי, או במסגרת קופת החולים.

(3) על אף האמור בפסקאות (1) ו-(2), חייב בית משפט את המדינה, מוסד רפואי, קופת חולים או עובד שלהם לשלם פיצויים לזכאי לגמלה, במסגרת תביעה לפי פקודת הנזיקין, שהגיש אותו זכאי בשל מקרה כאמור בסעיף קטן (א), יופחת סכום הגמלה שחייב המוסד לשלם בשל המקרה האמור מסכום הפיצויים.

(4) בסעיף קטן זה-

"טיפול רפואי"- כהגדרתו בסעיף 2 לחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996.

"מוסד רפואי"- כהגדרתו בסעיף 24 לפקודת בריאות העם, 1940, שבבעלות הממשלה, קופת חולים או רשות מקומית, או מוסד רפואי שהוא תאגיד שהוא מוסד ציבורי כמשמעותו בסעיף 9 לפקודת מס הכנסה.

"עובד המדינה"- כהגדרתו בסעיף 7 לפקודת הנזיקין.

"קופת חולים"- כהגדרתה בסעיף 2 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994.

"תאונת דרכים"⁹⁴ - (נמחקה).

(ד)⁹⁵ משרד האוצר יעביר למוסד, מדי שנה, את הסכום הקבוע לגבי אותה שנה בתוספת שבלוח ט"ז, לפיצוי בשל מקרים כאמור בסעיף קטן (א), שחלות עליהם הוראות סעיף קטן (ג)(1) או (2); הסכומים הנקובים בלוח ט"ז יעודכנו ב-1 בינואר, מדי שנה, החל ביום 1 בינואר 2009 ואילך, לפי שיעור השינוי במדד שפורסם לאחרונה לפני היום האמור, לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני יום 1 בינואר של השנה הקודמת; השר ושר האוצר, רשאים לשנות, בצו, את הסכומים הנקובים בלוח ט"ז.

⁹² ס' 328(ג) - נוסף בת' 102, ת"ת 1.1.08 בנוסח דלעיל. הוראות תחולה ומעבר בהערות מבוא לת' 102.
⁹³ ס' 328(ג)(1) - בת' 226, ת"ת 1.1.22 נמחקו מהסיפא המילים: "למעט תובענה בשל נזק גוף כתוצאה מתאונת דרכים".

⁹⁴ הגדרת "תאונת דרכים" בס' 328(ג)(4) - נמחקה בת' 226, ת"ת 1.1.22. ערב המחיקה, היה נוסחה כדלקמן:
"תאונת דרכים - כהגדרתה בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975, שמעורב בה רכב של המדינה."

⁹⁵ ס' 328(ד) - נוסף בת' 102, ת"ת 1.1.08 בנוסח דלעיל. ר' הוראות תחולה ומעבר בהערות מבוא לת' 102.

(א) בסעיף זה -

"דמי ביטוח" - סך כל התשלומים הנגבים ממבטח בענף ביטוח רכב מנועי כמשמעותו בפקודת ביטוח רכב מנועי, לרבות עודפי התקציב של הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים, ולמעט עלות מימון הקרן ועלות אספקת השירותים;

"חוק הפיצויים" - חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975;

"מבטח" - כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, לרבות הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים;

"עודפי התקציב של הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים" - הסכום העודף שהועבר למבוטחים לפי סעיף 15(ד) לחוק הפיצויים;

"עלות אספקת השירותים" - כהגדרתה בסעיף 12ד לחוק הפיצויים;

"עלות מימון הקרן" - עלות מימון הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים לפי סעיף 15(א) עד (ג) לחוק הפיצויים;

"פקודת ביטוח רכב מנועי" - פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970;

"הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים" - כמשמעותה בחוק הפיצויים;

"תאונת דרכים" - כהגדרתה בחוק הפיצויים.

(ב) היה המקרה שחייב את המוסד לשלם גמלה לפי חוק זה משמש גם עילה לחייב מבטח לשלם פיצויים לפי חוק הפיצויים ורשאי המוסד לתבוע פיצוי על גמלה ששילם או שהוא עתיד לשלמה לפי סעיף 328(א), יחולו הוראות אלה:

(1) המוסד לא יגיש תובענה כאמור בסעיף 328(א) או דרישה לתשלום כאמור בסעיף 328(א2) נגד מבטח, ולא תחול על מבטח חובת דיווח לפי סעיף 328(א1);

(2) על אף האמור בפסקה (1), חייב בית משפט מבטח לשלם פיצויים לזכאי לגמלה, במסגרת תביעה לפי חוק הפיצויים, שהגיש אותו זכאי בשל מקרה כאמור בסעיף קטן זה, יופחת סכום הגמלה שחייב המוסד לשלם בשל המקרה האמור מסכום הפיצויים;

(3)⁹⁷ (בוטל);

(4)⁹⁸ (נמחק);

⁹⁶ ס' 328א - נוסף בת' 204, ת"ת 1.1.19. ראו הוראות תחילה ותחולה בהערות המבוא לתיקון.

בת' 225 תוקנו הוראות התחולה הנ"ל, ונקבע כי תחילתו של ס' 328א ביום 1.1.23.

בת' 225 נוספו לס"ק (א) ההגדרות "דמי ביטוח", "עודפי התקציב של הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים", "עלות אספקת השירותים" ו"עלות מימון הקרן".

⁹⁷ ס"ק 328א(ב)(3) - נמחק בתיקון 225ב, עוד לפני כניסתו לתוקף. עד למחיקתו היה נוסחו:

"מבטח יעביר למוסד את הסכום השנתי שחושב לגביו, בהתאם להוראות לפי פסקה (4), לפיצוי בשל מקרים כאמור בסעיף קטן זה (בסעיף זה - הסכום הקובע)."

⁹⁸ ס"ק 328א(ב)(4) נמחק בת' 225ב, עוד לפני כניסתו לתוקף. עד למחיקתו היה נוסחו:

"שר האוצר, באישור ועדת העבודה והרווחה ולאחר שנתן למבטחים הזדמנות לטעון את טענותיהם, יקבע את כל אלה:

(א) הסכום שעל כלל המבטחים להעביר למוסד מדי שנה לפיצוי בשל מקרים כאמור בסעיף קטן זה (בסעיף

זה - הסכום הכולל) ואופן חישובו;

(ב) אופן עדכנו של הסכום הכולל;

(ג) כללים לחלוקת הסכום הכולל בין המבטחים, שלפיהם יחושב הסכום הקובע לכל מבטח;

(5) (נמחק).

(ג) מבטח, למעט הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים, יעביר לקרן עד היום העשירי בכל חודש (בסעיף זה - מועד התשלום), לטובת פיצוי בשל מקרה כאמור בסעיף קטן (ב), תשלום בשיעור המפורט להלן מדמי הביטוח שנגבו על ידו בחודש הקודם:

(1) בעד התקופה שמיום ח' בטבת התשפ"ג (1 בינואר 2023) עד יום ל' בכסלו התשפ"ה (31 בדצמבר 2024) - 10% ;

(2) בעד התקופה שמיום א' בטבת התשפ"ה (1 בינואר 2025) ואילך - 10.95%.

(ד) סכומים ששולמו במועד מאוחר ממועד התשלום (בסעיף קטן זה - מועד התשלום בפועל) יעודכנו בהתאם לשיעור שינוי המדד הידוע ביום מועד התשלום בפועל לעומת המדד הידוע ביום מועד התשלום, ותיווסף להם ריבית קבועה בשיעור של 3% לשנה, בעד התקופה שבין מועד התשלום למועד התשלום בפועל.

(ה) הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים תעביר למוסד את הסכומים שקיבלה לפי סעיפים קטנים (ג) ו-(ד), בניכוי עלויות הפעלת חשבון הבנק שייפתח לשם כך בקרן, מייד לאחר קבלתם.

(ו) מבטח ימציא לקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים ולמוסד עד סוף חודש מרס של כל שנה אישור של רואה חשבון על העברת מלוא הסכומים לפי סעיפים קטנים (ג) ו-(ד), בשל השנה שקדמה לה.

(ז) הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים רשאית לדרוש מכל מבטח להעמיד לרשותה ולביקורתה, במועד שתקבע, כל מידע הדרוש לדעתה לשם בדיקת הסכומים שהיה על המבטח להעביר לקרן

(ד) המועדים להעברת הסכום הקובע;

(ה) הוראות לעניין אופן העברת הסכום הקובע על ידי מבטח, ורשאי הוא לקבוע הוראות מיוחדות שיחולו על הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים;

(ו)

(1) הסכום שעל כלל המבטחים להעביר למוסד בעד מקרים כאמור בסעיף קטן זה שאירעו בתקופה שמיום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014) עד יום כ"ג בטבת התשע"ט (31 בדצמבר 2018) והמוסד לא הגיש לגביהם תובענה לפי סעיף 328(א) או דרישה לתשלום לפי סעיף 328(א);

(2) אופן חלוקתו של הסכום האמור בפסקת משנה (1) בין המבטחים, אופן העברתו למוסד והמועדים להעברתו, ורשאי שר האוצר לקבוע הוראות מיוחדות לעניין אופן ההעברה כאמור שיחולו על הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים."

99. ס"ק 328(ב)(5) נמחק בת' 225, עוד לפני כניסתו לתוקף. עד למחיקתו היה נוסחו:

"תקנות לפי פסקה (4) ייקבעו בהתחשב, בין השאר, באלה:

(א) סך הפיצויים על גמלאות שהמוסד שילם או שהוא עתיד לשלם לפי חוק זה, בעד מקרים כאמור בסעיף קטן זה שאירעו בשנים 2010 ו-2011;

(ב) לוחות וריבית שנקבעו בתקנות לפי סעיפים 113(א), 333 ו-369, לעניין היוון קצבאות;

(ג) עלות הסיכון הטהור, כהגדרתה בסעיף 7א לפקודת ביטוח רכב מנועי;

(ד)

(1) דמי ביטוח חובה לרכב בענף ביטוח רכב מנועי כמשמעותו בפקודת ביטוח רכב מנועי, שנגבו בפועל על ידי כלל המבטחים בענף האמור משנת 2010 עד שנת 2017, בהתאם לנתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, ואולם רשאי שר האוצר לקבוע כי לעניין דמי הביטוח כאמור לא יובאו בחשבון התוספת למימון הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים לפי סעיף 15 לחוק הפיצויים או עלות אספקת השירותים שנקבעה לפי סעיף 12 לאותו חוק;

(2) ההשפעה הצפויה של הסכום הקובע על דמי ביטוח חובה כאמור בפסקת משנה (1) שיגבו מבטחים משנת 2019 ואילך;

(ה) שיעורי הגמלאות שנקבעו לפי חוק זה, כפי שישונו מעת לעת."

100. ס"ק 328(ג) - נוסף בת' 227, ת"ת 1.1.23.

101. ס"ק 328(ד) - נוסף בת' 227, ת"ת 1.1.23.

102. ס"ק 328(ה) - נוסף בת' 227, ת"ת 1.1.23.

103. ס"ק 328(ו) - נוסף בת' 227, ת"ת 1.1.23.

104. ס"ק 328(ז) - נוסף בת' 227, ת"ת 1.1.23.

לפי סעיפים קטנים (ג) ו-(ד); לעניין סעיף זה, "מידע" - למעט מידע אישי כהגדרתו בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981;

329. זקיפת פיצויים לחשבון הגמלה

[151]

זכאי לגמלה שקיבל מצד שלישי תשלום על חשבון פיצויים כאמור, רשאי המוסד לזקוף סכום השווה ללא יותר מ-75% מאותו תשלום על חשבון הגמלה המגיעה ממנו; הוראות סעיף זה לא יחולו על פיצויים ששולמו לזכאי לגמלה מכוח סעיף 330.

330. חלוקת פיצויים מצד שלישי

[152]

(א) הגיש הזכאי לגמלה תביעה לפיצויים נגד צד שלישי ותביעה זו התבררה יחד עם תביעת המוסד לפי סעיף 328(א). לא יהיה המוסד זכאי לסכום העולה על 75% מסך כל הפיצויים המגיעים מהצד השלישי למוסד ולזכאי לגמלה כאחד (בסעיף זה - סך כל הפיצויים), והזכאי לגמלה יהיה זכאי ליתרה.

(ב) הוגשה תביעת המוסד לפי סעיף 328(א) ובאותה שעה לא הוגשה תביעת הזכאי לגמלה לפיצויים נגד הצד השלישי, יודיע המוסד לזכאי לגמלה על הגשת תביעתו כאמור; לא עשה כן והתבררה התביעה בלי שהזכאי לגמלה היה בעל דין בה, והמוסד גבה בעקבות פסק דין שניתן בתביעה סכום העודף על 75% מסך כל הפיצויים, ישלם המוסד לזכאי לגמלה את הסכום העודף.

(ג) הגיש הזכאי לגמלה תביעה לפיצויים נגד הצד השלישי, ובאותה שעה לא הוגשה תביעת המוסד לפי סעיף 328(א), והזכאי לגמלה הודיע למוסד על הגשת תביעתו. יהא הזכאי לגמלה זכאי לפחות ל-25% מסך כל הפיצויים שנפסקו באותה תביעה.

(ד) הודעה כאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) תישלח בדואר רשום, תוך זמן סביר שיאפשר דיון מאוחד בתביעות המוסד והזכאי לגמלה.

331. אין המעביד חב לצד שלישי

[153]

היה המקרה שחייב את המוסד לשלם גמלה לפי חוק זה משמש גם עילה לחייב את המעביד, נוסף לצד שלישי, לשלם פיצויים לזכאי לגמלה לפי פקודת הנזיקין, לא יהיה הצד השלישי זכאי לתבוע מהמעביד להשתתף בתשלום הפיצויים שהצד השלישי חייב בו לפי סעיף 328(א), על אף הוראות סעיף 84 לפקודה האמורה, וסכום הפיצויים האמור יוקטן בסך שבו היה המעביד חייב כהשתתפות בתשלום הפיצויים אילולא הוראות סעיף זה.

332. גמלה לענין פיצויי נזיקין

[154]

לענין סעיף 86 לפקודת הנזיקין רואים גמלה כזכות הנובעת מחוזה.

לענין סימן זה רשאי השר לקבוע הוראות בדבר היוון קצבאות.